

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING

van

WOENSDAG 26 NOVEMBER 2014

Voormiddag

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

du

MERCREDI 26 NOVEMBRE 2014

Matin

De vergadering wordt geopend om 10.07 uur en voorgezeten door de heer Eric Van Rompuy.
La séance est ouverte à 10.07 heures et présidée par M. Eric Van Rompuy.

01 Hoorzitting over Luxembourg Leaks met:

- de heer Michel Maus, professor fiscaal recht (VUB Gent en UA)
- de heer Denis-Emmanuel Philippe, professor fiscaal recht (ULg)

01 Audition concernant Luxembourg Leaks de:

- M. Michel Maus, professeur de droit fiscal (VUB Gent et UA)
- M. Denis-Emmanuel Philippe, professeur de droit fiscal (ULg)

De **voorzitter**: Collega's, wij verwelkomen hier vandaag twee professoren. De eerste is professor Michel Maus, docent aan de VUB en aan de Universiteit Antwerpen. Hij is een bekend fiscaal specialist.

Le second est le professeur Denis-Emmanuel Philippe, maître de conférence et avocat aux barreaux de Bruxelles et de Luxembourg, spécialisé en fiscalité luxembourgeoise.

Professor Maus heeft na het uitlekken van LuxLeaks in de pers een aantal vrije tribunes geschreven en een aantal verklaringen afgelegd over de lessen die we uit LuxLeaks kunnen trekken. Hij wees erop dat in heel de problematiek, die niet over belastingfraude gaat maar over belastingontwijking, de vraag rijst of de internationale wetgeving die internationale belastingontwijking toelaat. Met betrekking tot de juridische constructies vroeg hij zich af of in Europa de mogelijkheid bestaat om daarover een wetgeving tot stand te brengen. Hij sprak over de *coalition of the willing* om te zien hoe wij bepaalde fiscale privileges in Europees of internationaal verband kunnen tegengaan. Over zulke zaken heeft de heer Michel Maus een uitgesproken mening. Met betrekking tot de verkoop van het bedrijf van Marc Coucke, die geen belastingen betaalde op de meerwaarde, zei de heer Maus dat België op dat vlak een fiscale oase is.

Le professeur Denis-Emmanuel Philippe va nous entretenir du problème de la fiscalité luxembourgeoise ainsi que de ses attraits et des instruments qui sont à notre disposition pour y remédier. Il évoquera également le *ruling* et sa validité formelle. Il émettra aussi quelques considérations sur la fiscalité belge et développera quelques perspectives d'avenir.

Je propose que les deux professeurs prennent la parole dans un premier temps. Ensuite, nous leur poserons des questions et exprimerons des considérations sur la question du LuxLeaks. Au cours de l'échange de vues, nous leur demanderons quelles suggestions ils peuvent formuler en vue de nous livrer dans les prochains mois à un travail législatif et ainsi remédier à ce problème de fiscalité européenne et internationale. Nous pourrons aussi voir quelles sont les possibilités inhérentes à notre fiscalité.

01.01 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen): Monsieur le président, je vous remercie pour l'organisation de ces auditions.

Je suis d'accord avec votre proposition relative à la méthode à suivre. Mais pourrait-on rédiger un rapport et, dès lors, désigner un rapporteur dès à présent? Je veux bien assumer ce rôle.

Par ailleurs, il sera peut-être utile, à la fin des travaux, de décider de l'opportunité d'entendre d'autres experts. Il ne faut pas prendre la décision maintenant mais se laisser la liberté de le faire.

Le **président**: Monsieur Gilkinet, c'est au compte rendu intégral qu'il importera de se référer; il n'y aura donc pas de rapport. Naturellement, lors de la poursuite de la discussion, on pourra intégrer les propos tenus dans un autre rapport.

01.02 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, peu m'importe la méthode pourvu que l'on puisse disposer, par écrit, des échanges.

Le **président**: Vous recevrez un compte rendu *in extenso* de la réunion assurée par l'équipe des annales parlementaires.

01.03 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): L'essentiel est de disposer d'un texte et d'un rapport des services.

De **voorzitter**: Professor Maus, ik stel voor dat u begint. U kent de context en bent voldoende vertrouwd met het Parlement om te weten wat de collega's zal interesseren. U kunt ook eventuele suggesties inzake het beleid doen.

01.04 Michel Maus: Mijnheer de voorzitter, beste commissieleden, ik heb een PowerPointpresentatie voorbereid.

Het eerste wat ik kort wil toelichten, is een rapport van de Nederlandse Rekenkamer – het equivalent van ons Rekenhof – over belastingontwijking dat twee weken geleden in Nederland is verschenen. Ik heb dat rapport doorgestuurd, maar heb een bericht gekregen dat het bestand te groot was. Ik heb een papieren versie mee.

De bevindingen van de Nederlandse Rekenkamer inzake belastingontwijking zijn vrij negatief, wat ietwat bizar is. Nederland heeft immers ook een aantal heel belangrijke regimes die belastingontwijking mogelijk maken.

In grote lijnen komt het hierop neer. U vindt de drie punten terug op de *slide*. Ten eerste, de creatie van gunstregimes is hoofdzakelijk gebaseerd op het aantrekken van multinationals. Dat leidt tot een *race to the bottom*. Men moet zich daarbij echter de vraag stellen wat de toegevoegde waarde van dergelijke gunstregimes is voor de economie.

Ten tweede, het verlagen van de belastingdruk van multinationals heeft tot gevolg dat de belastingdruk voor de kmo's en de particulieren te hoog moet worden gehouden om die gunstregimes te kunnen financieren.

Ten slotte, maar ik denk dat ik daarmee een open deur intrap, het is een internationaal probleem dat uiteraard een internationale aanpak vereist.

Als wij kijken naar wat er momenteel allemaal aan het bewegen is op internationaal vlak, zien we dat de internationale wereld niet stilstaat en dat er op dat vlak al heel wat initiatieven worden genomen.

In de Europese Unie zijn er momenteel twee zaken aan het gebeuren. Ten eerste, men wil de moeder-dochterrichtlijn aanpassen met de invoering van een antimisbruikbepaling. Ten tweede, men wil een bepaalde structuur aanpakken, met name de hybride leningen die niet tot een dubbele belasting leiden, maar tot een dubbele niet-belasting. Dat zijn zaken die men wil doorvoeren.

Een tweede zaak is dat de Europese Commissie toch stilaan de lidstaten aan het viseren is op het vlak van de rullingproblematiek waarbij men dan nagaat in hoeverre rulings al dan niet verboden staatssteun uitmaken. Nederland heeft daar nu wat problemen met het Starbucksverhaal maar ook België komt in het vizier met de fameuze rulling voor AB InBev die een tweetal weken geleden in de pers is verschenen.

Op het vlak van de OESO hebben we uiteraard ook een belangrijke evolutie met het BEPS-rapport, *Base Erosion and Profit Shifting*. De 2 belangrijkste aanbevelingen op dat vlak zijn de volgende. Ten eerste stelt de OESO dat belastingheffing moet plaatsvinden daar waar er waardecreatie gebeurt. Ten tweede is men zeer sterk voorstander van internationale transparantie, zowel ten aanzien van bedrijven als ten aanzien van overheden. Voor multinationals en eigenlijk voor bedrijven *tout court* wil men een rapportageverplichting invoeren over de allocatie van wereldwijde winsten. Ten aanzien van de fiscale overheden vraagt men openheid over het rullingbeleid. Dat zijn zaken die gebeuren.

Vanuit Belgisch oogpunt is dan de vraag of dit voldoende is dan wel of er nog zaken zijn die België naar voren kan schuiven in die internationale problematiek. Hierbij zijn twee zaken belangrijk. België kan initiatieven nemen op internationaal vlak maar het kan ook een aantal stappen zetten op nationaal vlak.

Als we de zaken op internationaal vlak bekijken, op het niveau van de Europese Unie, dan moeten we vaststellen dat de voorstellen in hoofdzaak gericht zijn tegen bedrijven zelf maar niet zozeer tegen de overheden. Het staatssteunverhaal vormt daarop een uitzondering. De antimisbruikbepaling heeft niet tot doel om lidstaten te viseren maar wel om bedrijven te viseren, die gebruikmaken van fiscale gunstregimes. Dan is de vraag of dat een goede zaak is of niet. Uiteindelijk bestaan belastingontwijking en structuren voor belastingontwijking immers nog steeds bij de gratie van wat de overheid toestaat. Er zijn heel wat *loopholes* in het systeem die bewust gecreëerd zijn of bewust in stand gehouden worden. De vraag is dan of men niet eerder een andere houding moet aannemen en veeleer de lidstaten of de landen *tout court* moet viseren dan de bedrijven die gebruikmaken van de systemen.

Het zou bijgevolg een goede zaak zijn, indien het Belgische model, dat wij met de zesde staatshervorming in onze bijzondere financieringswet hebben ingevoerd, op Europees niveau naar voren zou worden geschoven. Bij die gelegenheid hebben wij een systeem gecreëerd, waarbij onze Gewesten – wij kunnen dat systeem evenwel net zo goed naar de Europese lidstaten doortrekken – een verbod op deloyale fiscale concurrentie opgelegd hebben gekregen. Deze bepaling is duidelijk in onze bijzondere financieringswet ingeschreven, met daaraan gekoppeld een jaarlijks overleg om na te gaan of de bijzondere fiscale regimes die de Gewesten invoeren, met het begrip deloyale of loyale fiscale concurrentie in overeenstemming zijn.

Dat model zouden wij ook op Europees niveau kunnen voorstellen. Immers, één zaak is duidelijk na de kritieken inzake LuxLeaks, zelfs bij de heer Juncker. Iedereen is ervan overtuigd dat deloyale fiscale concurrentie excessen zijn die moeten worden aangepakt. Het Belgische model zou een mooi model kunnen zijn.

Wat wij in onze financieringswet niet hebben, maar wat wij ook zouden kunnen voorstellen, is een Europese ruling. Het begrip deloyale fiscale concurrentie staat nu niet in het Europees Verdrag. Het omvat enkel een verbod op staatssteun. Wij zouden het begrip “verbod op deloyale fiscale concurrentie” echter in het Europees Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie kunnen invoeren.

Daaraan gekoppeld, zou het misschien niet onverstandig zijn om op Europees niveau voor een soort Europese ruling voor de lidstaten te ijveren. Indien een lidstaat een fiscaal gunstregime wil invoeren, zou hij a priori bij de Europese Commissie een fiat kunnen verkrijgen, dat bepaalt dat het ingevoerde systeem met het begrip “loyale fiscale concurrentie” in overeenstemming is.

Dat model heeft België ontwikkeld. Het zou misschien verstandig zijn om het op Europees niveau voor te stellen.

Wat is de belangrijkste kritiek van OESO? Dat is dat het BEPS-verhaal uitsluitend op ondernemingen is gericht, maar niet de belastingontwijking in hoofde van particulieren betreft. Wat kunnen wij op dat vlak doen? Ook daaromtrent zijn er een aantal stappen en voorstellen die België naar voren zou kunnen schuiven.

Het verhaal AB InBev was voor heel wat fiscalisten niet echt nieuw. Bij heel wat mensen op politiek niveau was het dat echter blijkbaar wel. Zij zijn immers geschrokken van het feit dat Belgische bedrijven in het buitenland, in Luxemburg nota bene, vrij gemakkelijke rulings krijgen.

In het licht van de huidige globale fiscale transparantie op internationaal niveau waarbij het bankgeheimsysteem eigenlijk bijna niet meer bestaat, er voor de uitwisseling van bankgegevens wordt geijverd en het normatief kader daartoe is gecreëerd, zou het verstandig kunnen zijn een automatische gegevensuitwisseling in te voeren voor fiscale rulings die voor inwoners of ondernemingen met hun fiscale woonplaats in een andere verdragsstaat worden afgeleverd.

Ook op dat vlak komt er dus onmiddellijk transparantie door gegevensuitwisseling tussen fiscale overheden onderling.

Ten tweede, ik meen dat onze rulingcommissie momenteel een systeem hanteert waarbij rulings worden gepubliceerd, tenzij er wordt gevraagd om ze niet te publiceren. Men heeft als bedrijf of individu de

mogelijkheid om ervoor te zorgen dat de ruling verborgen blijft voor de buitenwereld. Ik meen dat dit geen goede zaak is. Ik vind rulings een soort van administratieve rechtspraak waarbij men vanuit het oogpunt van de fiscus stappen zet en standpunten inneemt. Die standpunten moeten voor iedereen kenbaar zijn zodat dit precedent door andere belastingplichtigen ook kan worden toegepast.

Ik kom dan tot een derde voorstel, met name het fiscale cliquetsysteem. Wij moeten komen tot internationale fiscale standaarden zodat de excessen van niet-belasting en zeer zware belasting niet meer bestaan. Ik neem graag het voorbeeld van de btw-wetgeving op Europees niveau. Op dat vlak zijn er minimumtarieven die elke lidstaat moet respecteren. Het minimum btw-tarief bedraagt 15 %. Geen enkele lidstaat kan daar onder, behoudens speciale uitzonderingsregimes. Het algemeen tarief moet 15 % bedragen. Waarom zouden wij op internationaal niveau niet een zelfde standaard kunnen invoeren voor winstbelasting. Men kan daarbij in minima, maar ook in maxima voorzien. De belastingdruk voor bepaalde vormen van inkomsten – ik denk dan in het bijzonder aan arbeidsinkomsten – zou dan niet boven bepaalde niveaus mogen uitstijgen.

Dit zijn voorstellen die België zou kunnen doen op internationaal niveau. Het lijkt mij vrij zinloos om dit op nationaal niveau door te voeren want als de andere verdragspartners niet meewerken, zal men zichzelf fiscaal op de bank zetten en verliest men economische rentabiliteit. Dit moet dus op internationaal vlak gebeuren.

Daarnaast zijn er toch ook wel een aantal maatregelen die op nationaal niveau kunnen worden getroffen. Wij hebben ook intern belastingontwijking. Belastingontwijking gebeurt niet uitsluitend op internationaal maar ook op nationaal niveau. Wij komen dan uiteraard terecht bij het taxshiftverhaal dat de politieke debatten de afgelopen weken heeft gedomineerd. Ik meen dat iedereen er ondertussen van overtuigd is dat wij deze stap moeten zetten. De belastingdruk op arbeid is veel te hoog. Er moet met een andere manier met fiscaliteit worden omgegaan en dat zal budgettair niet anders kunnen dan via een verschuiving van de belastingdruk. Besparen is uiteraard de eerste prioriteit, maar dit zal niet voldoende zijn. Er zal ook een *shift* moeten komen van het een naar het ander.

De discussie over de taxshift is nu enkel gevoerd op het vlak van de personenbelasting, maar wij moeten dezelfde vraag ook durven stellen op het vlak van de vennootschapsbelasting.

Mijn grootste kritiek ten aanzien van het fiscale beleid van de laatste decennia is dat heel wat gunstregimes op het vlak van vennootschapsbelasting hoofdzakelijk ten goede komen van multinationals. De notionele intrestaftrek en de aftrek voor octrooi-inkomsten wegen budgettair door in het voordeel van de multinationals. De vraag is of wij dit niet moeten evalueren.

Zoals ook in het Nederlandse rapport over belastingontwijking werd aangetoond, zorgt belastingontwijking voor een onevenwicht op het vlak van de concurrentiepositie tussen onze kmo's en de multinationals. Dat is geen goede zaak. Men moet ook de kleintjes fiscaal kunnen stimuleren om groot te worden en niet alleen de groten nog groter laten worden. Dat zou voor mij een belangrijke les zijn voor een fiscale hervorming.

Toch moet de nodige tijd worden uitgetrokken voor de oefening die nu gemaakt moet worden. Het moet een zeer verstandige oefening worden. De voorbeelden in het buitenland hebben aangetoond dat die oefening zeker kan slagen, maar dat die goed doordacht moet zijn. Zowel in Groot-Brittannië als in Nederland werden in de afgelopen jaren hervormingscommissies opgericht die de taxshiftpolitiek moesten voorbereiden. Daarbij werd iedereen uit het fiscale middenveld betrokken. Dat waren zeer mooie oefeningen, die resultaten hebben opgeleverd. Op basis daarvan werd een plan uitgetekend om de belastingregimes te hervormen, maar wel over een langere termijn, namelijk over 10 tot 20 jaar. Dat zouden wij ook moeten doen.

Last but not least kunnen er ook juridische stappen genomen worden. In het kader van de transparantie die nu wordt gevraagd, is er ook een publiek debat. Er is naar aanleiding van de verhalen rond LuxLeaks publieke verontwaardiging ontstaan.

In Groot-Brittannië heeft men los van het wettelijke, legale debat ook kunnen spelen op het gevoel van wat kan en wat ethisch is. Ik veronderstel dat de meeste commissieleden kennis hebben van wat men twee jaar geleden in het Verenigd Koninkrijk heeft gedaan, namelijk de parlementaire hoorzitting met Amazon, Google en Starbucks. Dat is een hallucinant verhaal, maar het heeft wel resultaten afgeworpen. Uiteindelijk was de boodschap van de commissieleden dat wat die bedrijven doen niet onwettig is, maar dat het wel onethisch is. De drie multinationals zijn uiteindelijk gezwicht voor de publieke opinie en hebben vrijwillig hun belastingstructuren teruggedraaid. Zij zijn meer belastingen gaan betalen in Groot-Brittannië. Het is dus puur

een verhaal van het gezond verstand, waarbij wij aandacht moeten hebben voor wat kan en wat niet kan.

Wat mij in de afgelopen week heeft gefraspeerd, is de persconferentie van de heer Brito van AB InBev.

Daar werd onmiddellijk weer dreigende taal gesproken dat als het fiscaal systeem in België wijzigt, dan niet kon worden gegarandeerd dat de productie in België zou blijven. Tezelfdertijd gaf Michel Moortgat van brouwerij Moortgat een persconferentie waarin hij zei in België te zijn gebleven en 30 % vennootschapsbelasting te betalen, terwijl de grote concurrenten in Luxemburg zitten en dreigende taal spreken, hoewel hun belastingdruk veel lager is, wat dus neerkomt op oneerlijke concurrentie.

Welke boodschap kan de politiek dan geven? Gaat u dan opnieuw zwichten voor de druk van een multinational? Als u dat doet, dan moet u er rekening mee houden dat de kleinere spelers in het verhaal ook zulke stappen zullen zetten. Dat is een zelfvernietigende voorspelling: de kleinere spelers stuurt u dan immers ook dat pad op. Of gaat u toch proberen om de geesten te doen keren? Een bedrijf als AB InBev, met 2 500 werknemers, moet beseffen dat zijn werknemers goed opgeleide mensen zijn en dat is een gevolg van ons onderwijssysteem, dat toch ergens moet worden gefinancierd. De productie in België is natuurlijk een uitstekende zaak, maar export is alleen mogelijk dankzij een goed uitgebouwd wegennet, een haven en luchthavens. Die zaken kosten ook allemaal geld en dat geld moet ergens vandaan komen. Dat besef moet misschien ook gekweekt worden, maar ik vrees dat wij daar nog een lange weg voor de boeg hebben.

Tot hier gaat mijn toelichting, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Professor, dank u voor uw uiteenzetting en uw beleidssuggesties. Wij zullen daar straks dieper op kunnen ingaan.

Je donne maintenant la parole au Pr Denis-Emmanuel Philippe, spécialiste de la fiscalité luxembourgeoise, de la fiscalité européenne et internationale en général, des *rulings* et de la validité formelle. M. Philippe nous livrera quelques considérations et perspectives d'avenir.

01.05 Denis-Emmanuel Philippe: Monsieur le président, en guise d'introduction, je voudrais vous dire que je suis très honoré d'être invité ici aujourd'hui et que le sujet m'intéresse particulièrement parce que je viens de publier un livre sur l'utilisation des structures luxembourgeoises par les résidents belges - les sociétés et les particuliers. Ce livre est paru deux jours avant LuxLeaks. C'est le hasard du calendrier.

J'aborderai plusieurs points. J'évoquerai tout d'abord les attraits fiscaux du Luxembourg, en particulier pour les résidents belges. Ces attraits fiscaux ont été révélés au grand jour par LuxLeaks. Ensuite, je vous ferai part de quelques considérations sur la validité de ces *rulings*. Sont-ils opposables au fisc luxembourgeois? Est-il possible de les remettre en cause? Je poursuivrai ensuite par quelques considérations fiscales belges. Le fisc belge peut-il invoquer des mesures anti-abus pour combattre l'utilisation de ces structures luxembourgeoises? Enfin, je terminerai en exposant quelques perspectives d'avenir.

Je tiens tout d'abord à souligner que le Luxembourg est maître chez lui. Il est en principe libre de définir sa politique fiscale comme il l'entend pour attirer chez lui les multinationales. Il faut également constater qu'il y a une absence d'harmonisation fiscale au niveau européen pour ce qui concerne les impôts directs.

LuxLeaks a mis en lumière les attraits fiscaux de la fiscalité luxembourgeoise. Que retrouve-t-on dans tous ces *rulings*? On constate que des structures luxembourgeoises sont utilisées, particulièrement trois types de véhicules. Un premier type, ce sont les holdings. Il faut savoir que les holdings luxembourgeoises bénéficient d'un régime fiscal fort avantageux qu'est l'exonération intégrale des dividendes qu'elles perçoivent et des plus-values sur actions qu'elles réalisent. Il faut souligner que le régime fiscal luxembourgeois des holdings que l'on appelle aussi régime SOPARFI est plus souple, plus avantageux, plus attrayant que le régime fiscal belge des holdings.

Je reprends ici un schéma illustrant une SOPARFI luxembourgeoise qui détient des filiales dans l'Union européenne peu taxées. On retrouve dans ces *rulings* des SOPARFI qui détiennent des sociétés à Gibraltar bénéficiant d'un taux d'imposition très faible. Lorsqu'une société établie à Gibraltar distribue un dividende à une SOPARFI, le Luxembourg accepte l'exonération intégrale des dividendes distribués. Dans le cas d'une holding belge, ces dividendes seraient taxés et ne bénéficieraient pas du privilège mère-filiale.

C'est un exemple qui montre les attraits du régime de holding luxembourgeois.

Un autre type de véhicule que l'on retrouve dans ces *rulings*, ce sont les sociétés qui détiennent des droits de propriété intellectuelle: les sociétés IP. Le régime IP luxembourgeois est plus favorable que le régime IP belge, la déduction pour revenu de brevet.

Deux illustrations des attraits du régime fiscal luxembourgeois en matière de droit de propriété intellectuelle. D'abord, ce régime IP est applicable à une palette variée de droits de propriété intellectuelle: les brevets, les marques, les droits d'auteur sur logiciel informatique; alors que le régime belge est limité aux revenus de brevet.

Ensuite, la mise en oeuvre de ce régime luxembourgeois est beaucoup plus facile. Il est beaucoup plus facile de l'appliquer au Luxembourg qu'en Belgique. Un exemple: il n'y a pas de condition d'amélioration et de développement du droit de propriété intellectuelle au Luxembourg, ce qui est le cas en Belgique avec la déduction pour revenu de brevet.

On retrouve aussi des sociétés de financement intragroupe, qui ont accès à un régime fiscal favorable. Il faut le constater: la presse belge s'est largement fait l'écho des groupes belges qui utilisent des structures luxembourgeoises et qui mettent en place des schémas de planification fiscale internationale en vue de réduire significativement la charge fiscale des sociétés au Luxembourg.

Je citerai ici trois montages qui ont été révélés par ces *rulings* LuxLeaks et par la presse belge. Tout d'abord, l'affectation par une société luxembourgeoise de créances à une succursale étrangère. Si une société luxembourgeoise alloue une créance à une succursale étrangère, par exemple en Irlande, il est possible d'éviter au Luxembourg l'imposition des intérêts, puisqu'ils sont alloués à l'établissement stable à l'étranger. Cela résulte de l'application de la Convention préventive de la double imposition applicable.

On a vu aussi des cas d'apports cachés d'actifs immatériels. En bref, lorsqu'un groupe transfère des actifs immatériels à une société luxembourgeoise, celle-ci peut bénéficier d'une exonération d'une partie, d'un pourcentage de ses profits. Cela résulte du concept d'apport caché qui trouve appui dans la loi luxembourgeoise et une décision récente de la Cour administrative luxembourgeoise.

Ensuite, une structure de planification fiscale dont on a entendu beaucoup parler ces derniers temps dans la presse, et le professeur Maus l'a évoquée, c'est l'utilisation d'instruments financiers hybrides. C'est peut-être plus simple si j'illustre mon propos à l'aide d'un exemple.

Il s'agit d'une structure par laquelle une société belge émet un instrument hybride, appelé un prêt participatif ou un PPL (*Profit Participating Loan*) à une société luxembourgeoise. La société luxembourgeoise souscrit à ce prêt participatif émis par la société belge. Quel est l'attrait de cette structure? On va jouer avec un conflit de qualifications puisque ce même instrument hybride qualifie de dette en Belgique. La société belge va donc payer des intérêts déductibles en Belgique et lorsque ces intérêts arrivent au niveau de la société luxembourgeoise, ils qualifient de dividendes car ce PPL qualifie de fonds propres au Luxembourg. On joue donc avec ce conflit de qualifications. On a un instrument de dette en Belgique et on a des fonds propres, des actions au Luxembourg, ce qui permet de créer une non-imposition des intérêts au Luxembourg et une déduction en Belgique. Il y a ainsi une déduction en Belgique qui n'est pas compensée par une taxation au Luxembourg. Ce montage a été exposé avec brio par les journalistes belges, notamment dans *Le Soir* et dans *De Tijd*. Cette planification fiscale interpelle, mais elle est combattue au niveau européen. Il est important de le dire. La directive mère-fille, dont le professeur Maus a parlé, a été modifiée. Le résultat de cette modification est simple puisque le Luxembourg devra taxer, à partir du 31 décembre 2015, les revenus de ces instruments hybrides.

Je voudrais ainsi attirer l'attention sur le fait que des mesures sont prises au plan international pour combattre ces schémas de planification fiscale. Il y a la directive mère-fille mais il y a également le projet d'action de l'OCDE, appelé BEPS (*Base Erosion and Profit Shifting*), dont je parlerai dans un instant.

Le deuxième point concerne la validité formelle de ces *rulings* révélés par l'affaire LuxLeaks. On peut d'abord se poser la question de savoir s'ils sont en conformité avec la loi fiscale luxembourgeoise. A priori, je répondrais par l'affirmative, dans la mesure où ces *rulings* font référence expressément aux dispositions fiscales luxembourgeoises. Par contre, une autre question cruciale est de savoir si ces *rulings* violent ou non les règles de l'Union européenne en matière d'aide d'État. Je ne vais pas entrer dans le détail mais la

question qui se pose est de savoir si ces *rulings* constituent ou non une aide d'État, qui est interdite par le droit européen. Pour le savoir, il faut voir si le fisc luxembourgeois a octroyé à certaines entreprises un avantage fiscal que ces entreprises n'auraient pas pu avoir si elles n'avaient pas obtenu un *ruling*. En d'autres termes, il faut voir si le fisc luxembourgeois a usé de son pouvoir discrétionnaire en vue d'avantager l'une ou l'autre entreprise ou un secteur d'entreprises en particulier.

Cette question sera tranchée par la Commission européenne qui est en train d'examiner si certains de ces *rulings* constituent ou non une aide d'État prohibée, cette décision pouvant évidemment faire l'objet de la censure de la Cour de justice de l'Union européenne.

Je voudrais maintenant dire deux mots sur la pratique des *rulings* au Luxembourg. Il faut savoir que, comme relaté dans la presse, il y a encore peu de temps, les *rulings* étaient octroyés par une seule personne. Cette procédure a été modifiée en 2013 puisque la personne concernée est partie à la retraite et qu'elle a été remplacée par une commission composée de six membres, ce qui réduit la marge discrétionnaire, le pouvoir d'appréciation. Par ailleurs, un projet de loi visant à moderniser la pratique du *ruling* est maintenant sur la table. Il vise à garantir une application uniforme de la loi fiscale luxembourgeoise.

J'en arrive ainsi à quelques considérations sur la fiscalité belge. Tout d'abord, une société ou une personne physique belge est, en principe, libre d'établir une filiale au Luxembourg. En agissant de la sorte, elle utilise simplement les libertés fondamentales qui sont garanties par le droit européen. Il s'agit ici d'un principe élémentaire, je tiens à le rappeler.

Par ailleurs, le fisc belge dispose d'un arsenal de mesures anti-abus. Parmi ces dernières, on retrouve la mesure anti-abus générale reprise dans l'article 344, §1er du CIR qui a été réécrit à l'occasion de la loi du 29 mars 2012. Cette mesure anti-abus dont je parle en long et en large dans mon ouvrage est susceptible, selon moi, de s'appliquer pour combattre l'utilisation de sociétés luxembourgeoises lorsque l'intervention de telles structures s'inscrit dans le cadre d'un montage dépourvu de substance économique et motivé par des considérations purement fiscales.

Parallèlement à cela, la Belgique dispose d'une panoplie de mesures anti-abus spécifiques. Reprenons l'exemple d'un transfert d'actifs immatériels par une société belge à une société luxembourgeoise liée. Si un tel transfert est effectué sans contrepartie, le fisc belge pourrait parfaitement invoquer l'article 26 du Code des impôts sur les revenus qui lui permet de réintégrer, dans la base imposable de la société belge concernée, le montant de l'avantage qui est octroyé à la société luxembourgeoise qui lui est liée. Il s'agit, en l'occurrence, de la valeur des actifs immatériels qui sont transférés de la Belgique vers le Luxembourg.

Je voudrais maintenant aborder un dernier point relatif aux perspectives d'avenir. Je serai relativement bref puisque Michel Maus a déjà donné en la matière de nombreuses pistes de réflexion.

Un point me paraît essentiel: de nombreux schémas d'optimisation fiscale révélés par l'affaire LuxLeaks vont être battus en brèche dans les mois et années à venir par plusieurs instruments internationaux.

L'un d'entre eux est un projet d'action très ambitieux de l'OCDE que l'on dénomme plus communément BEPS, qui est l'acronyme de *Base Erosion and Profit Shifting*. Ce plan d'action vise à mettre fin aux failles exploitées par les multinationales pour échapper à l'impôt dans leur pays d'origine en transférant des bénéfices vers des juridictions où le niveau d'imposition est plus faible, voire nul. Ces normes proposées par l'OCDE visent à combattre la non-imposition de bénéfices.

Ce qui est important à souligner dans le contexte de LuxLeaks, c'est que le gouvernement luxembourgeois a déclaré qu'il adhérerait à ce projet de l'OCDE et que chaque entreprise devait payer sa juste part de l'impôt. Le ministre des Finances luxembourgeois a toutefois conditionné sa pleine adhésion au respect d'un *level playing field*. Son intention est donc claire: il accepte d'implémenter dans la législation luxembourgeoise ces recommandations de l'OCDE à la condition que les grandes places financières, que toutes les économies développées fassent de même.

J'ai parlé de la directive mère-fille lorsque j'évoquais les instruments hybrides entre la Belgique notamment et le Luxembourg. La directive mère-fille a été modifiée récemment en vue de combattre l'utilisation de ces instruments hybrides. À partir du 31 décembre 2015, ces schémas de planification fiscale ne seront plus efficaces.

Enfin, le président de la Commission européenne a mis sur la table une proposition de directive visant à introduire un échange automatique d'informations en matière de *rulings* fiscaux. À mon avis, si cette proposition voit le jour, celle-ci pourrait être un instrument très efficace pour lutter contre la fraude et l'évasion fiscales. Je vais prendre un exemple simple. Si le fisc luxembourgeois octroie demain un *ruling* à une entreprise belge, le fisc belge sera automatiquement et immédiatement au courant de l'existence de ce *ruling*. Il pourra, le cas échéant, intervenir, notamment en invoquant ses mesures anti-abus.

J'estime que cette proposition va dans le bon sens.

Je terminerai par une dernière petite remarque. Le ministre des Finances luxembourgeois a déclaré que cette proposition était la bienvenue et qu'il était prêt à la soutenir.

Le **président**: Je vous remercie, professeur Philippe, pour cet exposé très intéressant.

Je vais à présent donner la parole aux membres afin de leur permettre de poser leurs questions.

01.06 Benoît Piedboeuf (MR): Monsieur le président, le professeur Maus a fait un exposé très intéressant et très engagé. Lorsqu'il parle d'impôt minimum, je suppose qu'il parle d'un impôt minimum sur le revenu. En effet, pendant la campagne électorale, certains ont pensé à un impôt minimum, qu'il y ait revenu ou pas.

Monsieur le professeur Philippe, eu égard au caractère discrétionnaire du *ruling*, cette notion de discrétionnaire est-elle en rapport avec la conformité à une loi luxembourgeoise? Dans l'affirmative, l'Europe ne pourra pas se référer au caractère discrétionnaire, mais elle peut critiquer quand même.

Vous avez dit "oui" tous les deux.

01.07 Denis-Emmanuel Philippe: Si l'on s'écarte trop du texte légal et de l'interprétation traditionnelle prônée par l'administration ou les juridictions luxembourgeoises, un problème pourrait, effectivement, se poser!

01.08 Benoît Piedboeuf (MR): Et il s'agit donc bien d'un impôt minimum sur le revenu, professeur Maus?
(Oui)

01.09 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, je poserai d'abord quelques questions sur les cadres juridiques évoqués. Vous avez parlé, professeur, de l'article 26 du Code des impôts sur les revenus en indiquant la possibilité pour l'administration fiscale de réintégrer dans le patrimoine des sociétés belges, les actifs qui auraient été transférés. N'est-ce pas plutôt les bénéfices produits par ces actifs? Ou n'est-ce pas plutôt l'absence d'éventuelles plus-values à l'occasion de la réalisation de ces actifs? Il me semble que l'article 26 permet une réintégration des bénéfices mais pas une réintégration des actifs. Et il me semble que dans votre document, vous parlez d'une réintégration des actifs. Pouvez-vous me donner des précisions à ce sujet?

Un deuxième élément: en ce qui concerne la réintégration des actifs, vous n'évoquez pas l'article 344, §2. Cet article, qu'il faut distinguer de l'article 344, §1, qui concerne l'abus fiscal, permet à l'administration fiscale de considérer comme non opposables les opérations de transferts d'actifs, notamment de brevets ou autres droits portant propriété intellectuelle, dès le moment où ces transferts s'opèrent vers des sociétés installées dans des paradis fiscaux ou vers des sociétés bénéficiant d'un régime exorbitant.

Dès lors, je voudrais savoir si, selon vous, dans certains cas particuliers, l'article 344, § 2, trouvera à s'appliquer dans les dossiers révélés dans le cadre du Luxembourg Leaks. Je crois en effet qu'il s'agit d'une arme qui peut être relativement puissante dans les mains du fisc belge.

Une troisième question concerne la légalité de ces montages. Comme on a pu le lire dans les dossiers de presse, certains observateurs ont déclaré que tout cela était parfaitement légal. Puisque c'est légal au Luxembourg, c'est forcément légal de manière générale. En est-on si sûr? C'est aux deux juristes que je m'adresse.

Par exemple, dans le cas que vous évoquez, à savoir les fameux actifs cachés.

Dans un des schémas révélés dans le Luxembourg Leaks, il y a une société belge – et je ne citerai pas de

nom, monsieur le président – qui voit sa filiale luxembourgeoise constituer un actif dit caché, un actif immatériel en réalité (centre de compétences, gestion des ressources humaines, etc.) qui est valorisé à l'actif du bilan de la société luxembourgeoise et qui donne lieu à un amortissement sur dix ans qui va permettre d'éponger annuellement au moins vingt millions d'euros de bénéfices environ.

Si le fisc belge considère que l'évaluation de cet actif immatériel, quand bien même le *ruling* luxembourgeois aurait marqué son accord, ne repose sur rien - autrement dit, s'il s'agit d'un processus d'évaluation qui s'appuie sur des choses inexistantes -, ne nous situons-nous pas alors dans le registre du faux? Si c'est le cas, n'y a-t-il pas là ouverture d'un nouveau chapitre dans la possibilité de réaction de l'administration fiscale? Je veux parler du chapitre pénal.

Cette fausse évaluation ne repose sur rien, mais – au final – elle engendrerait une perte fiscale pour la Belgique. Évidemment, au sein du groupe, se déroulent des opérations de localisation des bénéfices au Luxembourg, puisque ce dernier offre la possibilité de les éponger.

De manière plus générale encore, dans les schémas qu'il vous aura été donné d'examiner, tout est-il parfaitement légal, notamment du point de vue des circuits financiers qui sont sous-jacents à certaines opérations? Dès le moment où il serait démontré que certains des circuits financiers sur lesquels s'appuient les montages fiscaux sont faux, est-il possible de faire valoir le registre pénal?

Je vous remercie, monsieur le président.

01.10 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik bedank beide professoren voor de werkbare pistes en de zeer bruikbare insteken.

U spreekt over de doorlichting van de belastingverdragen die de OESO zichzelf heeft opgelegd. Ook op Europees vlak worden er impactanalyses uitgevoerd. Kunt u vanuit uw vergelijkend onderzoek een stand van zaken van het hele programma geven en een evaluatie in termen van economisch nadeel voor landen die aan fiscaal deloyale concurrentie zijn blootgesteld? Zou het niet goed zijn om standaard een clause in de dubbelbelastingverdragen op te nemen die de dubbele niet-belasting onmogelijk maakt en die in elk verdrag een *default*regeling oplegt?

In welke mate kan de doorkijktaks, in het raam van de evaluatie van de dossiers van LuxLeaks die u bekend zijn, een antwoord bieden? We bevinden ons uiteraard nog in de fase van de uitwerking, maar misschien kunt u er toch een uitspraak over doen aan de hand van de contouren die u nu reeds kan begrijpen, zonder dat u al beschikt over een heel solide normatief kader. In het licht van de beleidsaanbevelingen zou het misschien ook goed zijn om uw licht hierover te laten schijnen. U kunt wijzen op bepaalde aspecten waarop moet worden gelet bij de uitwerking, omdat zij een zeer interessante aanvulling kunnen zijn om dergelijke excessen te vermijden.

Wat de rulings betreft, spreekt u over transparantie. In het regeerakkoord staat dat er een evaluatie moet plaatsvinden, maar dat de onafhankelijkheid ook niet onbelangrijk is. Denkt u, vanuit de praktijk, dat er een bedrijfseconomisch nadeel zou zijn, mocht men de constructies en schema's, zelfs geanonimiseerd, publiceren?

U spreekt over deloyale fiscale concurrentie en zegt zelf dat dit een problematisch in te vullen begrip is. Er zou volgens u een conformiteitsaanvraag moeten zijn, zodat de Europese Commissie of het Europees Hof daarover kan beslissen. In de procedure komen dan de Commissie, de Raad en het Parlement in het vizier en is er voor die zaken een unaniniteitsvereiste. Welke landen ziet u aan de hand van uw onderzoek als opposanten die het proces zouden kunnen vertragen of die helemaal niet gediend zijn met zulke regeling? De suggestie van parlementaire hoorzittingen met de betrokken bedrijven, mijnheer de voorzitter, moeten wij absoluut ter harte nemen.

Ik kom nog even op de tegenstelling tussen multinationals en kmo's. Dat past natuurlijk ook binnen het engagement om enige rechtszekerheid te bieden voor de komende jaren. De vraag is of men dan naar een verschuiving moet gaan of kan men beter, precies vanuit de verschuivingsgedachte, iets complementairs kmo-gericht doen? Kan ik daar nog een reactie op krijgen?

Ten slotte hebt u, in het licht van uw voorstel over een fiscale *cliquet*, gezegd dat wij binnen bepaalde bandbreedtes moeten werken in EU-verband. Het zou interessant zijn te weten of u daar becijferde marges

voor ogen hebt.

01.11 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, je voudrais remercier nos deux intervenants. En effet, ensemble, nous avons vu juste eu égard à la problématique que nous étudions. Ils ont eu le mérite de soumettre des pistes très concrètes.

En premier lieu, il serait opportun d'examiner la façon dont notre administration fiscale pourra agir par rapport à ces dossiers, car nous sommes face à des cas d'école. Et j'entends que certains éléments du droit fiscal belge permettent de requalifier en base taxable certains éléments de ces dossiers, qui ont été détaxés via ce *ruling* luxembourgeois. Le cas échéant, il faudra se poser la question de savoir pourquoi on n'utilise pas ces outils disponibles.

Mais peut-être devons-nous nous doter d'outils complémentaires tant au niveau belge qu'européen? Aussi, pour ce qui concerne la législation nationale, je voudrais interroger nos experts sur trois pistes de renforcement de cette dernière.

Premièrement, en ce qui concerne l'utilisation comme dans d'autres pays des règles CFC, estimez-vous qu'il s'agit d'un outil qui pourrait compléter utilement notre arsenal juridique pour éviter ce type d'évasion fiscale?

Deuxièmement, il me semble que l'on pourrait travailler davantage sur la législation relative au prix de transfert. Estimez-vous, là où vous êtes, que la législation belge est suffisamment efficace en la matière?

Troisièmement, de plus grands pays, la France et l'Allemagne, ont une législation qui est peut-être plus puissante également pour ce qui est des entreprises actives à la fois sur le territoire national et dans d'autres pays. C'est le *foreign tax system*. Il semble que cela permet à l'État allemand d'avoir moins de mécanismes d'évasion fiscale. Confirmez-vous ce diagnostic? Ce type de législation est-il adaptable en droit belge?

Ensuite, eu égard au *ruling*, l'État luxembourgeois s'est engagé à être plus transparent à l'avenir. Êtes-vous favorables également à la publication d'une jurisprudence négative (des *rulings* refusés)? Faut-il les publier?

C'est ma conviction. Cela se fait-il dans d'autres pays? Faut-il absolument anonymiser les *rulings*? Au contraire, ne devrait-on pas prévoir dans la législation le principe ... J'aimais assez l'exemple de M. Maus qui comparait le groupe international AB InBev, à la brasserie Moortgat, et on peut citer d'autres brasseries. Ne peut-on finalement pas revaloriser le fait de payer une contribution à la vie en société, en affichant le niveau de contribution payé? Et plus négativement, donner un signal au citoyen qui serait sensible au fait que les sociétés essayent d'échapper à la contribution à la vie en société. En droit comparé, connaissez-vous des pays où cela se fait? Êtes-vous favorables à une plus grande transparence du *ruling*? Je pense que si le *ruling* luxembourgeois avait été plus transparent, et si cela ne se passait pas dans un bureau avec une seule personne pendant des années, de nombreuses difficultés auraient peut-être été prévenues.

Au niveau européen, il y a de nombreuses pistes sur la table et des engagements. Le problème est que les engagements ne sont pas souvent suivis d'effets. Mais peut-être y a-t-il une opportunité, suite à l'émotion créée autour de ce dossier, avec la personnalité du président de la Commission – on dit que les anciens braconniers font les meilleurs gardes-chasses.

J'aime bien l'idée que la Belgique soit un précurseur sur le plan européen. Elle l'a été assez souvent. La loi spéciale de financement et le principe de non-concurrence fiscale entre Régions en Belgique sont vraiment intéressants. Avez-vous connaissance du début d'une discussion à ce sujet-là?

On sait que le principe de l'unanimité est un des éléments qui nous empêchent d'avancer au plan européen sur une forme d'harmonisation fiscale, que cela soit la base taxable ou des principes de fiscalité plus précis. Pourrait-on imaginer d'avancer avec une coalition de pays intéressés à créer un espace où l'on s'empêcherait de se concurrencer fiscalement au sein de l'Europe? Je pense que cela serait une manière de renforcer le projet européen en même temps que les États membres individuellement.

Voilà quelques réflexions et questions.

01.12 Peter Vanvelthoven (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik bedank de twee fiscale experten voor hun komst, voor hun toelichting en vooral ook voor hun suggesties die ze vandaag aan deze commissie en het Parlement meegeven.

Wat mij en waarschijnlijk het merendeel van de commissieleden vooral interesseert, is wat België kan doen naar aanleiding van wat wij hebben vastgesteld bij de Luxemburg Leaks. Er werden terecht heel veel suggesties gedaan dat wij nogal wat zaken vooral op Europees en internationaal niveau moeten proberen aan te pakken. Dat is evident en zeer belangrijk. Het zou goed zijn indien ons land daarin een voortrekkersrol zou spelen. Misschien kunnen wij vanuit deze commissie de aanbeveling doen aan de regering, vermits op dat niveau de besprekingen op het Europese vlak plaatsvinden. Een voortrekkersrol op internationaal vlak is belangrijk, ook met de geschiedenis van ons land dat op Europees niveau dikwijls een voorganger was inzake goede dingen. Ons land kan en moet die rol spelen.

Buiten wat wij op internationaal vlak moeten veranderen, blijft natuurlijk de vraag wat wij op Belgisch niveau kunnen doen. De afgelopen periode voelde ik mij daarbij ongemakkelijk, want er werd van de eerste uren na publicatie van de Luxemburg Leaks voortdurend gesproken over internationale belastingontwijking. Sommigen koppelden daar de conclusie aan dat bij de internationale belastingontwijking op een creatieve manier gebruik werd gemaakt van gaten in de nationale en internationale fiscale wetgeving en dat het is wat het is, dat wij dat maar moeten accepteren en de gaten dichtten. Voor ons niet onbelangrijk is de vraag of wij van bepaalde rulings die worden afgesloten in Luxemburg en waar de Luxemburgse minister, de Luxemburgse overheid, de Luxemburgse regering hun handtekening onder zetten omdat het naar Luxemburgs recht in orde is, zomaar mogen accepteren, of dit conform Belgisch recht ook in orde is. Dat is voor mij een bijzonder belangrijke vraag.

Bij het zien en horen van de presentatie van professor Maus, spreekt u, professor, wel over internationale belastingontwijking en hoe dat internationaal best aan te pakken, u spreekt over nationale belastingontwijking en hoe die aan te pakken, maar u zegt niets over hoe wij internationale belastingafwijking wel op nationaal niveau kunnen aanpakken.

De andere professor is daar wel op ingegaan. Hij heeft verwezen naar de antimisbruikbepalingen in onze wetgeving.

Ik zou van de twee professoren toch graag nog duidelijk de bevestiging krijgen dat het niet is omdat men in Luxemburg een ruling afsluit met Belgische ondernemingen, dat daarom die constructies volgens Belgisch fiscaal recht correct zouden zijn.

Ook onze minister van Financiën heeft gesproken over fiscale internationale belastingontwijking. Ik wil dat suggestieve daarover weg hebben. Ik wil horen dat dit allemaal in orde is.

Daarover had ik dus graag een duidelijke reactie gekregen. Ik weet dat u niet op het onderzoek vooruit kunt lopen, maar ik had toch graag een reactie op het principe als dusdanig gekregen.

Een tweede punt gaat over de wetgeving inzake *transfer pricing* en de controles die daarop gebeuren. Ik heb het gevoel dat wij ons best doen, maar dat wij nog meer ons best zouden kunnen doen. Ik denk dat wij een aantal zaken zouden kunnen doen. Ik wil daarover graag uw mening horen.

Ik denk dat de cel die met *transfer pricing* bezig is zou moeten worden versterkt.

Wat is uw mening over een documentatieverplichting in het kader van *transfer pricing*?

Ik denk dat het belang van documentatie de jongste jaren is toegenomen. In een aantal landen zijn ondernemingen vandaag al verplicht om hun *transfer pricing* te onderbouwen en jaarlijks te documenteren. In andere landen waaronder België bestaat die verplichting vandaag nog niet. Ik denk dat het een goede zaak zou zijn mocht dit wel het geval zijn. Wat is uw mening daarover?

In Duitsland heeft men een langere onderzoeks- en aanslagtermijn dan bij ons. Wij kennen termijnen van drie jaar. Voor dergelijke onderzoeken, die vaak internationaal zijn, is dat vaak een te korte termijn. In Duitsland heeft men die termijn tot tien jaar uitgebreid. Moet dat in ons land ook niet worden uitgebreid om die internationale constructies te onderzoeken?

Een laatste vraag gaat over de kaaimantaks. In de eerste reacties over LuxLeaks werd dit naar voren geschoven als een deel van de oplossing van deze problematiek.

Wij betwijfelden dat toen. De voorbije dagen hebben wij nog steeds geen duidelijk inzicht gekregen welke richting de nieuwe regering nu precies met die kaaimantaks uitwil en wat daar precies in zit. Maar uitgaande van hoe de kaaimantaks in het verleden steeds werd voorgesteld, wil ik graag van u weten of dat een element is dat in het dossier van LuxLeaks inderdaad iets kan betekenen of dat het in het kader van LuxLeaks heel weinig betekent.

01.13 Carina Van Cauter (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik wil aan beide professoren een vraag ter verduidelijking stellen.

Ten eerste, uit wat ik hoor over de agressieve belastingconstructies en de rulings die in Luxemburg gemaakt zijn, is het mij niet helemaal duidelijk waar de grens tussen belastingontduiking en belastingontwijking zich precies bevindt. Maken de dubbelbelastingverdragen het mogelijk dat het voldoende is in het buitenland een postbusadres te hebben om geen belastbare basis te hebben in België? Heb ik dat verkeerd begrepen of moet er toch, wanneer er in de realiteit waarde gecreëerd wordt in België, bijvoorbeeld wanneer het personeel hoofdzakelijk in België tewerkgesteld is, gesproken worden van belastingontduiking en niet van belastingontwijking? Hoe zit dat precies? Kunnen wij in zo'n geval onze eigen regelgeving toepassen, of zijn er dan problemen met onze eigen regelgeving?

Ten tweede, ik heb niet gehoord wat de voor- en nadelen zijn van de CFC-reglementering die bepaalde landen hebben ingevoerd. Is dit voor België een mogelijke piste, of heeft dit zo veel nadelen dat wij moeten besluiten dat CFC niet geschikt is? Kunt u dat even duiden? Bepaalde landen hebben dit ingevoerd. Waarom heeft men dat gedaan? Wat zijn de resultaten ervan?

01.14 Veerle Wouters (N-VA): Mijnheer de voorzitter, vooreerst wil ik de twee professoren hartelijk danken voor hun toelichting.

Ik denk dat wij er allemaal mee akkoord gaan dat deloyale fiscale concurrentie niet kan. Op Europees niveau kunnen we wel spreken over fiscale concurrentie, maar we mogen niet verzanden in een deloyale fiscale concurrentie.

Mijnheer Maus, in dat kader zegt u dat fiscale concurrentie niet het enig middel mag zijn om bedrijven of investeringen naar ons land te trekken. Daarmee ga ik voor een deel akkoord, want ook via andere middelen moeten wij investeringen in ons land trachten te krijgen, zoals met een goede mobiliteit. Vanmorgen hebt u zelf ook het voorbeeld van het onderwijs aangehaald, waardoor wij bedrijven kunnen binnenhalen. Een ander probleem in ons land is volgens mij ook de hoge belastingdruk.

In de LuxLeaksaffaire is er sprake van deloyale fiscale concurrentie.

Inzake de rulings rijst de vraag of die al dan niet wettelijk zijn. Volgens de Luxemburgse wet is de ruling die in Luxemburg afgesloten werd, wel wettelijk.

Ik begrijp de heer Vanvelthoven als hij vraagt wanneer het dan over ontwijking gaat en wanneer over ontduiking. Ook sluit ik mij aan bij de woorden van mevrouw Van Cauter. Welnu, wanneer wij kunnen constateren dat de ruling afgesloten werd met een bedrijf dat louter een postbusbedrijf is, terwijl er geen enkele economische activiteit plaatsvindt in Luxemburg, dan denk ik dat we kunnen concluderen dat het om ontduiking gaat en niet om ontwijking.

Dienaangaande heb ik een specifieke vraag aan de professoren. Hebben jullie er zicht op welke middelen de Belgische fiscus heeft om al dan niet vast te stellen of het om louter een postbusvennootschap gaat?

De rulings bieden volgens mij rechtszekerheid aan ondernemingen en aan belastingplichtigen. Ik kan er echter niet mee akkoord gaan wanneer die rulings geheim zijn; ze moeten openbaar zijn.

Ik heb nog een aantal bemerkingen daarover. In de wet staat dat rulings in België gepubliceerd moeten worden, wat eventueel geanonimiseerd mag gebeuren. Ik kreeg bij uw tussenkomst het gevoel dat u ervan uitging dat sommige rulings niet gepubliceerd worden. Kunt u dat bevestigen? Passen wij als Belgen in dat geval de wet dan ook niet toe?

Een ander punt dat ik hier even wil aanhalen, is de PPS-constructie die professor Philippe heeft aangehaald. Als ik goed ben ingelicht, aanvaardt de Belgische ruling ook zulke constructies. Dat heeft als gevolg dat we

niet steeds naar de anderen, maar ook eens naar onszelf moeten kijken. Klopt dat of niet?

De heer Maus stelt voor om tot Europese rulings te komen, terwijl de heer Philippe eerder voorstelt om de gegevens inzake de fiscale rulings openbaar te maken en ze uit te wisselen met de andere lidstaten. Als een bedrijf een ruling wil afsluiten, dan moet dat natuurlijk zo snel mogelijk kunnen. Een bedrijf of een belastingplichtige moet zo snel mogelijk rechtszekerheid krijgen over de stappen die hij wil ondernemen. Stelt u dan voor dat meerdere lidstaten samen een ruling afsluiten? Op welke manier ziet u dat?

Ik heb nog een specifieke vraag aan professor Maus. In uw aanpak van belastingontwijking zegt u dat België een fiscaal cliquetsysteem zou kunnen voorstellen, met een minimale en eventueel een maximale belastingdruk. U zegt daar echter heel specifiek bij dat dit per soort inkomen zou moeten gelden. De uitleg die u zonet gegeven hebt, ging veeleer over de hervorming van de belastingen dan over het specifieke probleem met LuxLeaks. Als u die minimale en maximale belastingdruk per soort inkomen voorstelt, denkt u dan eerder aan een systeem zoals in Nederland, waarbij men met een boxsysteem gaat werken? Er is geen globalisering meer van de inkomsten, maar wel een box onroerend inkomen, een box roerend inkomen, een box beroepsinkomen en, in het Nederlands model, ook een box aanmerkelijk belang. Denkt u dan eerder in die richting?

Op deze manier heb ik mijn vragen gesteld.

01.15 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, heren professoren, ik ben zelf reeds ettelijke jaren met het thema van de rulings bezig. Wij hebben gemerkt dat sinds de financiële crisis heel wat besparingen zijn opgelegd aan de mensen, maar dat na zaken zoals de offshoreleaks, de HSBC-lijst, LuxLeaks en onlangs BelgoLeaks met AB InBev, steeds een scenario volgt van publieke verontwaardiging met een aantal beloftes om iets te doen en dat het daarna wegdeemstert. Ik ben zeer blij dat u beiden hier vandaag bent om even de puntjes op de i te zetten en een stand van zaken te geven.

De essentiële vraag is of de baten van de rulings voor de multinationals nog opwegen tegen de kosten voor de samenleving, niet alleen de Belgische, maar de hele Europese en bij uitbreiding de hele wereld. Als wij naar de effecten van de rulings op ontwikkelingslanden kijken, dan zijn die vaak desastreus voor de andere landen. Welke baten levert de fiscale concurrentie die wordt georganiseerd, in de feiten nog op voor ons land en voor andere landen rond ons?

Er werd hier het debat gevoerd over het verschil tussen belastingontwijking en werkelijke belastingfraude. Dat verschil heeft Europa, onder leiding van Herman Van Rompuy overigens, aangemaand om het debat aan te gaan over die grijze zone van ontwijking, die via agressieve taksplanning toch echt lidstaten tegen mekaar opzet en die op het randje van de wettelijkheid is, de grens van de ethiek is reeds lang overschreden. Wij weten dat de optelsom van al die rulings, al die structuren die worden opgezet elke Europese burger 2 000 euro kost.

Ik wil toch even de vraag over transparantie herhalen. Hoe organiseren wij transparantie in eigen land en hoe organiseren wij transparantie op Europees vlak? Is de manier om transparantie te organiseren de kaaimantaks, die ik toch vooral zie als een middel om meer inzicht te krijgen in frauduleuze mechanismen in het buitenland en in belastingparadijzen? Is deze taks een antwoord op deze problematiek? Ik heb hierover uiteraard mijn eigen mening, maar ik wil graag uw inzichten op dat vlak vernemen. In hoeverre verhoogt dit de transparantie?

Ten tweede zijn er de eigen rulings. Ik ben begonnen met een verwijzing naar dingen die in het verleden zijn gepasseerd. Een van de zaken uit 2010 – ik heb ter zake een vraag gesteld in het Parlement – is de ruling van Total en ik wil die even terug onder de aandacht brengen. De ruling van Total, goedgekeurd door onze eigen dienst Voorafgaande Beslissingen, was een geheime ruling en werd dus niet gepubliceerd door de dienst Voorafgaande Beslissingen. Degenen die hun huiswerk hebben gemaakt en toen reeds in dit Parlement zetelden, weten dus reeds dat er effectief verschillende rulings niet werden gepubliceerd, zoals deze voor het vierde grootste oliebedrijf ter wereld, dat belastingen versluisd naar Bermuda.

Toen is er niets met die vraag gedaan. Ik hoop dat dit vandaag wel gebeurt.

Waarom was dat problematisch? Niet alleen omdat dit niet is gepubliceerd, maar omdat de ruling van Total het aanpassen van een rondzendbrief met betrekking tot betalingen aan belastingparadijzen tot gevolg had. Bedrijven worden verplicht om hun betalingen aan belastingparadijzen aan te geven, maar omwille van de

geheime ruling van Total werd beslist dat de rondzendbrief moest worden aangepast zodat de deal met Total niet in het gedrang kwam.

De situatie is dus zo dat wij vandaag debatteren over LuxLeaks, terwijl België met verschillende grote multinationals rulings heeft afgesloten en die rulings zelfs heeft gebruikt om wetgeving, die in principe dient om belastingparadijzen aan te pakken, te versoepelen in het licht van die rulings.

Om even de puntjes op de i te zetten, waarover gaat dit debat? De vraag is niet alleen of die rulings transparanter moeten worden, ik denk het wel, maar de vraag is ook welk effect die rulings op de wetgeving hebben, die wij ondertussen in dit gremium goedkeuren met als doel de hele situatie in de belastingparadijzen aan te pakken.

Het wordt natuurlijk helemaal perfide als men in het voorbeeld van AB InBev ziet dat de families, die de grootste aandeelhouders in Luxemburg zijn, niet alleen in LuxLeaks betrokken zijn maar dat ook het bedrijf zelf in BelgoLeaks betrokken is.

Dat doet vragen rijzen bij de burgers. Dat is niet alleen een ethische vraag, maar ook belastingtechnische vraag. In hoeverre is het nog rechtvaardig en vooral niet discriminatoir om een dergelijk verschillende handhaving van belastingregels te hanteren voor bepaalde categorieën van mensen?

De heer Maus heeft naar kmo's verwezen. Het gaat niet alleen over bedrijven, maar ook over families. Dan is mijn vraag in hoeverre het ook gaat over belastingaangiftes van particulieren in deze schema's. Dit aspect, dat in dit debat een beetje onderbelicht blijft, interesseert mij bijzonder.

Ik vraag dus niet alleen transparantie over welke rulings worden afgesloten en welk effect ze op onze wetgeving hebben. Ik wil ook weten of er naast de geheime ruling van Total op de rondzendbrief nog van die rulings zijn? Als er rulings zijn die niet worden gepubliceerd en die gevolgen hebben voor de wetgeving, dan wordt het voor het Parlement heel moeilijk om nog een controletaak uit te oefenen en na te gaan hoe effectief de wetgeving nog is die wij hier goedkeuren om bijvoorbeeld belastingparadijzen aan te pakken.

Ik ben het dus niet eens met collega's die wel voor transparantie zijn, maar dan geanonimiseerd. Er is een voorstel om hoorzittingen te organiseren – ik zou dat zeer graag hebben, zoals in Groot-Brittannië, met Starbucks en andere bedrijven – maar dan moeten wij wel weten met welke bedrijven er rulings zijn geweest. Wie gaan wij anders uitnodigen?

Ik zie niet in waarom wij, ofwel een debat voeren over de vereenvoudiging van ons belastingsysteem, dat ook gaat over de taxshift met het naar beneden halen van de lasten op arbeid naar inkomsten elders, ofwel een debat over veel transparantere rulings *as such* en een verbod op geheime rulings, die er helaas wel zijn geweest en die zelfs een effect op onze wetgeving hebben.

Het debat over transparantie is dus niet zo eenvoudig als hier door sommigen wordt gesteld. Ik wil graag vernemen van beide professoren in hoeverre zij de land-per-landrapportage van de inkomsten, het personeel, de activa en het roerend goed van bedrijven zien als een mogelijkheid om de transparantie te verhogen.

Ik maak mij geen illusies: er is altijd een spel van meerderheid en oppositie. Als men echter een land-per-landrapportage van de gemaakte winsten, omzet en activa per bedrijf krijgt, dan kan men veel beter, als parlementslid en als burger, zelf nagaan of de betaalde belastingen evenredig zijn met de activiteit.

Daarover ging het in het debat met Starbucks. In de hoorzitting in het Verenigd Koninkrijk kreeg men immers de absurde situatie waarin Starbucks werd geconfronteerd met het feit dat het verlies maakte in het land, waarop het bedrijf verklaarde te blijven uit liefde voor het land. Dat kwam natuurlijk op dat moment bijzonder lachwekkend over, wetende wat de praktijk van de verrekenprijzen en *transfer pricing* is.

Wat is uw visie op land-per-landrapportage? Wat is uw visie op, bijvoorbeeld, een impactanalyse van de eigen rulings? Stel dat wij alle rulings willen publiceren. Zou dat een interessante techniek zijn als wij daar een impactanalyse aan zouden toevoegen met betrekking tot de ongelijkheid ten aanzien van andere kmo's en ten aanzien van andere landen en de gevolgen voor bijvoorbeeld de ontwikkelingslanden? Wat is uw mening daarover?

Zou het volgens u voorts, naast de maatregelen van *impact assessment* en land-per-landrapportage, een goed idee zijn om de resultaten van een dergelijke monitoring van de bedrijven die dergelijke gunstige rulings genieten jaarlijks aan het Parlement te bezorgen, zodat er op een transparante manier een controle op kan gebeuren en burgers en academici op een eenvoudige manier op de hoogte kunnen worden gehouden over de impact van dergelijke fiscale gunstregimes?

01.16 Benoît Piedboeuf (MR): Monsieur le président, je souhaitais seulement obtenir une précision relativement à la question de mon collègue Laaouej sur l'évaluation d'actifs dans une société luxembourgeoise. Je voulais savoir si, comme c'est souvent le cas en Belgique, un réviseur intervenait pour valider la valeur des actifs.

De voorzitter: Ik sluit mij aan bij de vraag van de heer Vanvelthoven. De LuxLeaks komen in de pers, wat aanleiding geeft tot een debat en wij nodigen jullie uit in het Parlement om klaarder te kunnen zien. Dan krijgt men het simplistische antwoord dat de kaaimantaks eraan komt. Wat heeft dat er eigenlijk mee te maken? Dat zou ik graag van u vernemen. Wij mogen ons niet optrekken aan een kaaimantaks over twee of drie maanden die de grond van de zaak niet raakt. Wij willen eerlijk weten hoe jullie daarover denken: welke juridische constructies zou men daarmee willen aanpakken? Wij weten als parlementsleden ook nog niet goed wat de inhoud is van die kaaimantaks. Welke constructies kan men daarmee wel aanpakken die men nu niet kan aanpakken? Houdt dat ergens verband met de LuxLeaks waarvan jullie vandaag de complexiteit hebben uiteengezet?

Over de Europese dimensie van de zaak zegt u dat er in Nederland en Ierland ook heel wat gunstregimes zijn waarop men prat gaat en waarmee investeringen worden aangetrokken. Wij hebben ook de notionele intrest. Elk land probeert het laken naar zich toe te trekken. Is het dan niet wat hypocriet dat wij nu verontwaardigd zijn over wat in Luxemburg gebeurt, terwijl wij die beweging zien in verschillende Europese landen?

U hebt een aantal suggesties gedaan, waaronder het onderzoek van gunstregimes in functie van verboden staatssteun. In die context wordt het dikwijls bekeken, maar dat zou meer moeten in het kader van deloyale concurrentie. Het zou echter ook moeten kunnen worden bekeken in het kader van *fiscal fairness*. Waarom praten wij hierover? In België kennen wij een inleveringsbeleid van inkomenscategorieën die bijzonder matig zijn, terwijl aan het andere einde er allerlei bewegingen zijn waar blijkbaar niemand vat op heeft. Wij gaan hier aan wetgeving doen, maar om het oneerbiedig te stellen: als men bijt, moet men vlees hebben. Als het Parlement zou bijten met wetgeving, dan moeten wij zien dat dit ook tot resultaat leidt.

Ik ben helemaal geen specialist in fiscaal recht, maar uit de uiteenzettingen van de professoren maak ik op dat het heel moeilijk zal zijn om als wetgever vat te krijgen op het regime van een SOPARFI.

Zoals mevrouw Veerle Wouters ook naar voren heeft gebracht met betrekking tot dat fiscaal cliquetsysteem en minimale en maximale belastingdruk, waarover gaat dat uiteindelijk per soort inkomen? Maakt dat enige indruk op die multinationals die internationaal shoppen met fiscale experts? Hoe gaan wij daarop vat krijgen met dat cliquetsysteem?

Naar aanleiding van de Coucke-affaire hebt u in een artikel geschreven dat België een fiscale oase is en u pleit voor een fiscale hervormingscommissie, en een taxshift. Dat verheugt mij, maar u zegt ook dat wij die fiscale gunstregimes moeten durven evalueren vooraleer wij daarvan kunnen zeggen dat het een reële fiscale hervorming is die hout snijdt en die resultaten oplevert.

Ik maak geen deel uit van deze commissie, maar ik geef mevrouw Almaci gelijk. Om de zes maanden of om het jaar duikt er een of ander dossier op, dat voor heel wat verontwaardiging zorgt en dan weer afzwakt. Een aantal grote fiscale experts geeft daarover hun beschouwingen en een aantal advocaten verdient veel geld met het opzetten van die constructies.

Heren professoren, ik dank u dat u een aantal schema's hebt ontwikkeld waarmee de commissie verder kan werken. Ik denk dat deze commissie daarmee de volgende maanden rekening moet houden.

Er zijn heel wat bedenkingen gemaakt en vragen gesteld. Ik zou graag hebben dat u uw mening daarover geeft en dat wij uit de evaluatie die u van het dossier LuxLeaks maakt conclusies kunnen trekken en een werkwijze bepalen.

Wat kan het federaal Parlement doen om in die soort constructies te snijden en veel verder te gaan dan de morele verontwaardiging, die nodig is maar die uiteindelijk niet onze taak is?

01.17 Michel Maus: Er zijn op ons beiden heel wat vragen afgevuurd. Ik zal proberen die te comprimeren. Ik begin met de zin of onzin van de kaaimantaks, als een instrument om agressieve belastingontwijking of belastingontduiking aan te pakken. Ik heb daar weinig vertrouwen in. Men moet namelijk een duidelijk onderscheid maken als mensen of ondernemingen de internationale toer opgaan om belastingontwijkingsstructuren op te zetten. Grosso modo zijn er daarbij twee soorten: er zijn mensen die frauderen en er zijn mensen of bedrijven die niet frauderen. Als wij puur over ondernemingen spreken, dan is het gros van de opgezette structuren perfect legaal. Met de structuren op zich is er niets verkeerd. Dat is ook de reden waarom men in het buitenland vaak rulings afgeleverd krijgt.

De vraag is hoe men met die structuren omgaat. Dat is een ander verhaal. Daarbij komen zaken aan bod zoals de waardering en *transfer pricing*, waarin men vaak zwaar overdrijft. Het is dan de taak van de Belgische fiscus om die zaken te controleren. Daartoe moet hij uiteraard ook uitgerust zijn en dan duikt er altijd een probleem op. Ik spreek nu even als advocaat en verwijs naar de verdedigingsstrategie die wij zeer gemakkelijk kunnen opwerpen als daarover vragen gesteld worden.

Als de Belgische fiscus problemen maakt over internationale structuren waarvoor er een buitenlandse ruling is, dan heeft hij een zwaar probleem. Als de Belgische fiscus die ruling in twijfel trekt, dan wil hij eigenlijk gaan belasten en dan krijgt men een dubbele belasting. Zo komt men bij de dubbelbelastingverdragen, die bepalen dat er niet dubbel belast mag worden. Als er toch een dubbele belasting dreigt, dan is het simpel: dan trekken wij de kaart van het onderling overleg. Er staat in onze dubbelbelastingverdragen een apart artikel, dat bepaalt dat wij een procedure voor onderling overleg kunnen aanvragen als er een dubbele belasting dreigt. De Belgische fiscus moet dan met de Luxemburgse fiscus gaan onderhandelen over een concreet dossier om uit te maken hoe de situatie in elkaar zit.

Voor een belastingplichtige is die situatie zeer vervelend, want hij zoekt rechtszekerheid. Anderzijds zit die belastingplichtige wel in een zetel. De Belgische fiscus moet in zo'n geval namelijk aantonen dat er fraude in het spel is of dat de zaken niet correct werden gespeeld. Denkt u dat de Luxemburgse fiscus in zo'n verhaal gemakkelijk zal plooiën en zal toegeven dat de ruling die hij heeft afgeleverd kaduuk is? Dat is niet zo evident. Dat probleem krijgt men dan. Het is een zeer zwaar strategisch probleem.

Is de kaaimantaks dan de oplossing? Nee, helemaal niet! Het is zelfs zinloos. Met de kaaimantaks wil men structuren aanvallen die eigenlijk niet correct zijn. Ik kan een simpel voorbeeld geven. Een particulier richt op de Britse Virgin Islands een vennootschap op en steekt daar vermogen in. Hij laat dat vermogen beleggen en op die manier brengt dat vermogen centen op. Vervolgens worden die inkomsten nergens belast. Is dat een probleem voor de Belgische fiscus? Neen, want op dat moment heeft men te maken met een transparante structuur. Een vennootschap op de Virgin Islands zal geen jaarrekening hebben, heeft geen rapporteringsverplichtingen en moet geen boekhouding voeren. Dat is fiscale simulatie. De Belgische fiscus mag die structuur gewoon wegdenken en de inkomsten belasten van de personen die achter die structuur zitten. Daarvoor is geen kaaimantaks nodig, want dat is nu al perfect mogelijk. Dit lijkt mij dan ook een maatregel voor niets.

Alles staat of valt natuurlijk met informatievergaring en de mogelijkheid om informatie te verkrijgen. Er is nu de aangifteplicht voor juridische constructies. Dat laat de fiscus toe om te controleren en als de zaken niet correct gespeeld zijn, kan de simulatieleer worden toegepast.

Als iemand in het buitenland een rechtspersoon heeft opgericht – laten we Luxemburg als voorbeeld nemen – en daar een vermogen heeft ondergebracht, dan komt men geen stap verder met die kaaimantaks. Die structuren en ook de rapporteringsverplichtingen zijn immers perfect oké. Men kan daar niet doorheen kijken. Een doorkijktaks is op dat moment zinloos.

Ik kom dan tot de discussies tussen lidstaten en het afleveren van rulings. Dat levert uiteraard problemen op, maar dat kan volgens mij worden opgelost door de deloyale fiscale concurrentie op Europees niveau aan te pakken. Alhoewel ik absoluut geen politicus ben, stel ik mij soms de politieke vraag inzake de haalbaarheid van bepaalde voorstellen. Het fiscale cliquetsysteem ligt volgens mij zeer moeilijk op Europees niveau.

De **voorzitter**: Wat bedoelt u eigenlijk met dat fiscale cliquetsysteem?

01.18 **Michel Maus:** Mijnheer de voorzitter, ik kom daar straks op terug.

De **voorzitter:** Ik wil gewoon weten wat het is.

01.19 **Michel Maus:** Ik kom dan terug tot de deloyale fiscale concurrentie. Ik volg ook de internationale pers rond LuxLeaks.

Zelfs Juncker merkt op dat Europa radicaal tegen deloyale fiscale concurrentie is. Er is dus wel een politiek draagvlak om de Europese wetgeving en het Europees Verdrag op die manier aan te passen en het begrip “deloyale fiscale concurrentie” als grondbeginsel voor de werking van de Europese Unie in te schrijven. Dat moet mogelijk zijn.

Ik wil even naar de vraag van mevrouw Wouters terugkoppelen. Wanneer ik over een ruling rond deloyale fiscale concurrentie spreek, bedoel ik een ruling voor de lidstaten zelf en niet voor de bedrijven die van een winstregime gebruik willen maken. Ik heb het over een ruling voor de lidstaten die een gunstregime willen invoeren. Zij moeten eerst het fiat van de Europese Commissie krijgen, die vaststelt dat het gunstregime geen deloyale fiscale concurrentie is. Dergelijke maatregel volgt het voorbeeld van ons staatssteunverhaal.

Ik heb ook nog de vraag van de heer Gilkinet over het *fair tax*-verhaal genoteerd.

Het volgende verwondert mij bij al onze multinationals. Ik heb van twee multinationals, namelijk AB InBev en Belgacom, de website bekeken. Zij hebben natuurlijk de mond vol over duurzaam ondernemen. Zij maken *mission statements* over de verantwoordelijkheid van de onderneming. Er wordt echter niets over het fiscale verhaal vermeld. De vraag moet derhalve worden gesteld of wat zij voorspiegelen, te rijmen is met de inhoud van de fiscale structuren die worden opgezet.

Dat is echter geen juridisch verhaal. Dat is zoals het *fair trade*-label voor ondernemingen die echt duurzaam ondernemen. Ook bij het *fair tax*-verhaal zou het mooi zijn, mochten bedrijven dat verhaal ook als *mission statement* opnemen en op die manier het spel willen spelen.

Inzake de transparantie en de parlementaire controle op rulings is er op Belgisch niveau momenteel geen wetgeving rond de publicatie van de rulings door de rulingcommissie. Ik heb mij door mensen uit de rulingcommissie zelf laten vertellen dat het de bedoeling is dat alle rulings, weliswaar anoniem, worden gepubliceerd. De belastingplichtige kan echter vragen een ruling niet te publiceren. Zijn of haar vraag wordt ook gerespecteerd.

Dat is puur gebruik, zonder dat daaromtrent regelgeving is.

Ik begrijp vanuit parlementair oogpunt evenwel dat er vragen komen over dat gegeven, omdat er dan geen parlementaire controle mogelijk is. Immers, met de jaarlijkse rapporten van de rulingcommissie springen we geen meter ver op het vlak van de controle op wat op het veld gebeurt.

Mijnheer de voorzitter, wat bedoel ik met het cliquetsysteem? Ik maak daarbij puur de bedenking bij de manier waarop wij het spel op btw-vlak spelen. Ter zake is er een Europese richtlijn, die het kader voor het Europese btw-systeem vormt en waarin in minimumbelastingtarieven zijn voorzien die moeten worden gerespecteerd.

Ik stel mij puur de vraag of wij ook niet iets dergelijks kunnen doen voor de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting. Moeten wij daarvoor ook geen minimumbelastingheffingen vastleggen?

Het Belgisch tarief van de vennootschapsbelasting bedraagt 33,99 % en in Ierland bedraagt dat 12 %. Ik geef aan mijn studenten altijd de volgende oefening op het vlak van belastingheffing. Op een winst van 1 miljoen euro kan delokalisatie op het vlak van belastingheffing voor de aandeelhouders zelf al een bedrag tussen 200 000 euro en 250 000 euro aan belastingbesparing opleveren. Een IT-bedrijf dat in België is gelokaliseerd en dat 1 miljoen euro winst maakt, maar een vennootschapsbelasting van 33,99 % te veel vindt, zal een dochteronderneming oprichten in Ierland en delokaliseren met de activiteit, en van de Belgische vennootschap wordt daarbij een holding gemaakt. Op die manier, door de werking van de moeder-dochterrichtlijn, kan op 1 miljoen euro een bedrag tussen de 250 000 tot 300 000 euro aan belastingen bespaard worden.

Daarbij rijst de vraag of wij dat kunnen en moeten aanvaarden. In grote lijnen zie ik dat gebeuren op Belgisch niveau. Wij stoten productie af en wij creëren structuren van Belgische holdings die op die manier op belastingen besparen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn? Ons land moet er precies voor zorgen dat wij hier werkgelegenheid creëren en daartoe moeten wij productie in België houden, maar dat zullen wij dan wel op een andere manier moeten doen.

Als wij nu toelaten, zeker op Europees niveau, dat andere landen de *race to the bottom* verder kunnen aanhouden, dan zal dat probleem nog langer blijven bestaan. Daarom stel ik voor om met minimumtarieven te werken, hoewel ik vrees dat dit op Europees niveau zeer moeilijk ingevoerd zal kunnen worden. Die tarieven kunnen gedifferentieerd worden naargelang het soort inkomen. Daarbij kunnen we denken aan het Nederlandse boxsysteem, waar wij dat verhaal ook zien opduiken.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat ik daarmee alle vragen beantwoord heb.

01.20 Denis-Emmanuel Philippe: Monsieur le président, je voudrais tout d'abord répondre aux questions assez techniques relatives aux mesures anti-abus en matière de prix de transfert prévues dans le Code des impôts sur les revenus.

Si j'ai bien noté, la première question concerne le fait de savoir comment l'article 26 du CIR doit être appliqué en cas de transfert d'actifs immatériels d'une société belge vers une société luxembourgeoise liée. Selon moi, si une société belge transfère du *goodwill*, du savoir-faire, un actif intangible, à une société luxembourgeoise, ce qui doit être réintégré dans sa base imposable, ce ne sont pas les bénéfices, mais bien la valeur de l'actif immatériel transféré.

Une autre question a trait à l'application éventuelle de l'article 344, § 2. Il s'agit d'une autre mesure anti-abus qui, comme cela a été très justement dit, permet au fisc de rendre inopposable le transfert d'actifs qui génèrent des revenus imposables vers des sociétés qui sont soumises à un régime d'impôt très avantageux. En principe, l'article 344, § 2, ne s'applique pas lorsqu'une société belge transfère des actifs intangibles à une société luxembourgeoise pleinement soumise à l'impôt au Luxembourg, ce qui est le cas en règle générale. La question que l'on peut se poser est de savoir si l'article précité ne peut pas s'appliquer lorsque la société luxembourgeoise qui acquiert des valeurs mobilières ou des actifs intangibles bénéficie d'un *ruling* fiscal au Luxembourg. Dans ce genre de cas, ledit article peut-il être invoqué? Il s'agit d'une question légitime, à laquelle j'ai consacré quelques développements dans mon livre. À mon avis, dans certains cas, cette disposition pourrait peut-être être appliquée.

Je voudrais maintenant dire un mot sur la *Cayman tax*. Cette taxe est-elle efficace pour combattre l'utilisation de certaines structures fiscales au Luxembourg? Je voudrais dire deux choses qui me semblent importantes. Je me rallie pleinement à ce qu'a dit le professeur Maus. Je souhaite également attirer l'attention sur le fait que la *Cayman tax* s'applique uniquement à des personnes physiques belges qui détiennent des structures à l'étranger faiblement taxées. C'est, par exemple, le cas de M. Dupont résident belge qui détient une société aux BVI. La *Cayman tax* permet de réintégrer, dans le bénéfice imposable de M. Dupont, les revenus recueillis par la société aux BVI. Tel est l'objectif poursuivi par la *Cayman tax*. Cette taxe s'inscrit dans le prologement de l'obligation déclarative de structures patrimoniales à l'étranger introduite par la loi du 30 juillet 2013.

Depuis le 30 juillet 2013, les personnes physiques belges doivent déclarer dans leur déclaration à l'impôt des personnes physiques qu'elles détiennent des structures faiblement taxées à l'étranger, et notamment une société aux BVI. C'est important mais cela ne vaut pas pour les sociétés. Si une société belge détient une société à l'étranger qui est faiblement taxée, l'obligation déclarative ne s'applique pas, et la *Cayman tax* ne s'applique pas non plus. Il est important de le préciser.

Je voudrais dire un dernier mot sur cette taxation par transparence, la *Cayman tax*. Elle s'applique à une seule structure luxembourgeoise, la SPF, la société de gestion de patrimoine familial. Si une personne physique belge détient une SPF au Luxembourg, et à supposer que cette *Cayman tax* voie le jour, la personne physique belge va se voir taxée sur les revenus financiers qui sont perçus par la SPF.

Le **président**: Que signifie SPF?

01.21 Denis-Emmanuel Philippe: Société de gestion de patrimoine familial. La SPF est une structure luxembourgeoise énumérée dans l'arrêté royal du 19 mars 2014 parmi les structures qui doivent être

déclarées à l'impôt des personnes physiques dans la déclaration fiscale. Cette obligation déclarative vaut pour la SPF mais pas pour la SOPARFI, c'est-à-dire la société luxembourgeoise qui est pleinement soumise à l'impôt au Luxembourg. Dans la plupart des structures, ce sont bien des SOPARFI qui sont utilisées.

Ma conclusion est la suivante. Cette *Cayman tax* n'est pas efficace pour deux raisons. D'abord, elle ne vaut que pour les personnes physiques. Ce sont donc les personnes physiques belges qui sont frappées par cette mesure et non pas les sociétés belges qui détiennent des sociétés à l'étranger. Ensuite, parmi la liste figure uniquement la SPF, qui est un véhicule défiscalisé au Luxembourg, mais pas la fameuse SOPARFI, qui est une société pleinement soumise à l'impôt. Pour ces deux raisons, à mon avis, la *Cayman tax* n'est pas efficace pour combattre ces montages dévoilés par LuxLeaks.

Par contre, ce qui est efficace pour combattre l'utilisation de structures luxembourgeoises ou de structures établies dans d'autres États à fiscalité avantageuse, ce sont les mesures anti-abus qui sont prévues par les Codes des impôts sur les revenus. J'ai parlé de la mesure générale anti-abus, l'article 344, § 1, dont le champ d'application a été fortement élargi par la loi du 29 mars 2012. De plus, il y a des mesures anti-abus spécifiques, telles que l'article 26, dont M. Laaouej a parlé, qui permet de réintégrer dans la base imposable de sociétés belges des avantages qu'elles transfèrent à une société liée.

Il est vrai que notre arsenal fiscal ne comporte pas de mesure CFC. En revanche, l'article 344, §2 du CIR est, à bien des égards, similaire aux mesures CFC qui sont introduites dans d'autres États, comme l'Allemagne ou les États-Unis.

Wat is het verschil tussen belastingontwijking en belastingontduiking? Er is inderdaad een fijne grens tussen beide begrippen.

Ik zal een voorbeeld aanhalen. Laten we veronderstellen dat een Belgische vennootschap een holdingvennootschap aanhoudt. Indien zowel de algemene vergadering als de raad van bestuur in Luxemburg wordt gehouden en de belangrijke beslissingen in Luxemburg worden genomen, dan is er volgens mij geen sprake van belastingontduiking of fiscale fraude. De Luxemburgse holdingvennootschap heeft dan immers substantie. Volgens mij volstaat het voor een holdingactiviteit dat de belangrijkste beslissingen in Luxemburg worden genomen.

Als een Belgische vennootschap daarentegen een transportvennootschap heeft in Luxemburg en als blijkt dat die transportvennootschap in Luxemburg alleen een adres heeft maar geen personeel of economische activiteit, dan is mijns inziens de kans op fiscale fraude groter.

Men moet dus een verschil maken tussen een holding- en een transportactiviteit. Een transportactiviteit vereist meer substantie dan een gewone holdingactiviteit.

On a beaucoup parlé de la publicité des *rulings*. Comme on l'a dit, toute cette affaire LuxLeaks n'aurait pas vu le jour si ces *rulings* au Luxembourg étaient publiés. Cela devrait changer dès le 1er janvier 2015 mais, jusqu'à présent, au Luxembourg, ces *rulings* n'étaient pas publiés. Aucune publicité de ces accords confidentiels n'était faite. D'où la secousse tellurique provoquée par l'affaire LuxLeaks.

En Belgique, les *rulings* sont publiés de manière anonymisée et il semblerait aussi que certains *rulings* ne soient pas publiés. Personnellement, je suis partisan d'une publication des *rulings* mais de façon anonymisée pour respecter le caractère confidentiel du *ruling*. Une entreprise est une personne privée qui a droit aussi à sa confidentialité. Par contre, je suis un fervent partisan de la publication intégrale de tous les *rulings*. Je trouve anormal que certains *rulings* ne soient pas publiés dès lors qu'ils sont anonymisés. C'est mon point de vue.

01.22 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, j'avais une question à poser aux deux intervenants concernant la légalité du point de vue des qualifications pénales qui existent en Belgique, en particulier faux, faux fiscal, faux intellectuel. Pour eux, dans ce genre de montage, doit-on partir du postulat que tout était parfaitement légal ou peut-il y avoir dans certaines conditions des éléments de faux qui alors déboucheraient sur une qualification pénale avec évidemment des conséquences pénales et pas uniquement fiscales administratives?

01.23 Michel Maus: In de meerderheid van de gevallen zijn de structuren die opgezet zijn in orde, maar het probleem is de manier waarop ermee wordt omgegaan. Mijn collega heeft het reeds gezegd. Als men werkt

met een buitenlandse vennootschap, moet die buitenlandse vennootschap ook in het buitenland bestuurd worden. Als men dan laat uitschijnen aan de fiscus dat men raden van bestuur in het buitenland houdt, dat er aandeelhoudersvergaderingen in het buitenland zijn, terwijl dat niet zo is, dan heeft men valsheid, dan is er puur een strafrechtelijke kwalificatie. Dan heeft men dus een verhaal waarbij mensen met bedrieglijk opzet voor de Belgische fiscus laten uitschijnen dat het een buitenlandse vennootschap is, terwijl het eigenlijk een Belgische vennootschap is en dat is uiteraard een strafrechtelijk probleem.

01.24 Denis-Emmanuel Philippe: Je suis d'accord.

01.25 Carina Van Cauter (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een vraag over hetzelfde punt.

Ik heb u enerzijds horen uitleggen dat bij een holding het beslissingscentrum zich daadwerkelijk in het buitenland moet bevinden. Anderzijds bestaat er ook een exploitatievennootschap met een zetel in het buitenland. Wie beoordeelt dit? Het is niet wettelijk bepaald wat precies een beslissingscentrum is. Ik neem aan dat er in de rechtspraak sprake is van algemene vergaderingen en raden van bestuur. Dit is niet wettelijk geregeld en is eigenlijk in de rechtspraak tot stand gekomen. Zou het de rechtszekerheid kunnen dienen, mocht dit wel wettelijk worden geregeld? Is het bovendien mogelijk om dit wettelijk te regelen? Kunnen er bepaalde voorwaarden worden bepaald?

Ik heb u beiden horen zeggen dat die grens moeilijk te trekken is. Hoe trancheert men in geval van twijfel? Wordt dan alsnog belast in het land van herkomst?

01.26 Michel Maus: Men kan op dit vlak perfect een aantal wettelijke voorwaarden gaan vastleggen. Ik denk bijvoorbeeld dat er op het vlak van werkgelegenheid minstens sprake moet zijn van personeel. Men kan dit als voorwaarde opleggen.

Ik wil er nogmaals op wijzen dat dit een internationaal probleem is waardoor het volgens mij geen zin heeft om puur Belgische substancevoorwaarden op te leggen als men in het buitenland veel soepeler is. Op dat moment zal er toch maar een verschuiving komen van het ene naar het andere land. Dergelijke dingen moeten in een internationaal verband worden geregeld.

Volgens mij moet het echter zeker en vast mogelijk zijn om substancevoorwaarden op te leggen.

01.27 Carina Van Cauter (Open Vld): Enkel Nederland heeft dit tot nu toe reeds gedaan?

01.28 Denis-Emmanuel Philippe: Het gaat dan over substantievoorwaarden in de interne wetgeving voor cofinancieringsvennootschappen.

01.29 Ahmed Laaouej (PS): Il y a aussi la notion de faux bilan qui, à mon avis, peut être mobilisée dans le cas qui nous occupe ici.

À quel moment peut-on avoir un faux bilan? À partir du moment où un transfert de propriété d'un actif d'une société à l'autre ne s'accompagne pas d'un véritable transfert. Il s'agit d'un transfert sur papier mais l'actif continue à être exploité à partir de la société où il était à l'origine mais à partir de laquelle il a été délocalisé dans un autre pays. Premier élément de faux bilan.

Deuxième élément de faux bilan, pénalement punissable, c'est aussi d'évaluer de manière fallacieuse, sans véritable élément d'objectivation, un actif pour lui donner une valeur, valeur qui permettra dans certains montages de constituer une base d'amortissement annuel permettant d'éponger des bénéfices. Dans ce deuxième cas de figure, la difficulté est la localisation, le critère de rattachement pénal. Où se situe le faux? Relève-t-il de la juridiction pénale luxembourgeoise ou de la juridiction pénale belge? Il y a conflit de territorialité. À cet égard, je conçois qu'il y ait une difficulté.

À tout le moins, est-ce que cette notion de faux bilan peut être utilisée dans le cadre du LuxLeaks par un service judiciaire, à l'initiative éventuellement de l'administration fiscale?

01.30 Denis-Emmanuel Philippe: Pour rappeler le contexte, certaines sociétés luxembourgeoises qui se sont vu transférer des actifs incorporels par des sociétés belges, ont bénéficié d'un *ruling* leur permettant de bénéficier d'une exonération d'un pourcentage de leurs profits car on considère que ceux-ci résultent d'un

apport caché qui a été réalisé par l'actionnaire, en l'occurrence un transfert d'actifs intangibles.

À mon avis, il n'y a pas de faux bilan dans ce genre de situation. Le transfert du *goodwill* est inscrit non pas dans les comptes annuels mais dans le bilan purement fiscal. C'est donc un concept purement fiscal. On connaît un concept similaire en Belgique. Ce sont les *excess profit rulings*. On considère que la société luxembourgeoise s'est vu octroyer un "cadeau", un actif intangible, de son actionnaire, le savoir-faire, l'expertise qui lui est donné sur un plateau d'argent. C'est cela qui lui permet en réalité de bénéficier d'une exonération fiscale.

Cet actif intangible, je le répète, n'est pas inscrit dans les comptes annuels, mais dans un bilan fiscal. À mon avis, pour répondre à votre question, il ne s'agit pas de faux bilans.

01.31 Benoît Piedboeuf (MR): D'où ma question sur les réviseurs.

01.32 Denis-Emmanuel Philippe: C'est une très bonne question: cet actif intangible a-t-il fait l'objet d'une valorisation? À mon sens, le fisc luxembourgeois n'accordait des *rulings* en matière d'apports cachés que si un rapport d'évaluation lui était fourni et attestait l'ampleur de cet actif. En effet, pour pouvoir l'amortir, il fallait qu'il soit valorisé. Bien que je n'aie pas examiné tous ces *rulings* à la loupe, je suis convaincu que le fisc luxembourgeois n'a accordé un *ruling* en termes d'apports cachés que sur la base d'un rapport d'évaluation établi par un expert indépendant.

01.33 Benoît Piedboeuf (MR): Il est donc d'autant plus difficile de prouver qu'il y a eu une fraude.

01.34 Denis-Emmanuel Philippe: Tout à fait.

01.35 Ahmed Laaouej (PS): Avec tout le respect que j'éprouve pour les professionnels du chiffre, par exemple les réviseurs d'entreprise, je rappelle que l'histoire judiciaire – pas si lointaine – nous a montré que, parfois, malgré leur intervention, certains circuits frauduleux non seulement avaient été mis à jour, mais surtout pouvaient conduire à des condamnations.

Monsieur le président, cet échange est très théorique. Cela ne signifie pas qu'il serait vaseux. Toutefois, dans des dossiers aussi complexes, les éléments de fait jouent un rôle déterminant. Bien sûr, il faut rester prudent dans les analyses.

Néanmoins, s'il apparaît que les évaluations de ces actifs cachés ne se fondent sur rien de concret, voire sont disproportionnées par rapport à la réalité – en participant d'une intention de se soustraire à ses obligations fiscales – ne peut-on mobiliser la notion de faux bilan?

01.36 Carina Van Cauter (Open Vld): U hebt een klein puntje aangeraakt, met name de CFC-regelgeving en de antisubsidieregeling. Als ik het goed voorheb, is er toch een belangrijk onderscheid tussen beide. Bij de antisubsidieregeling moet men bewijzen dat er enkel een fiscaal oogmerk is om een bepaalde fiscale constructie te hanteren. Bij de CFC-wetgeving gaat men er *tout court* van uit dat de meerwaarde wordt gecreëerd in het land van het moederbedrijf. Er is een wezenlijk onderscheid tussen beide. Wat zouden de valkuilen zijn bij het aannemen van een CFC-regelgeving? Zijn daar nadelen aan verbonden? In een aantal van de constructies die ons bezighoudt, is het land van het moederbedrijf België, maar wat zouden de nadelen kunnen zijn?

01.37 Denis-Emmanuel Philippe: Zoals ik reeds heb aangehaald, is er geen CFC-regeling in België, dit in tegenstelling tot Duitsland waar men de *Hinzurechnungsbesteuerung* kent, of de *subpart-F* regelgeving in de Verenigde Staten. De CFC-regeling bestaat niet in de huidige fiscale wetgeving. Ze bestaat wel in andere landen, maar ik benadruk dat ze heel ingewikkeld en complex is. Ik ken collega's in Duitsland en de Verenigde Staten die zich constant bezighouden met die heel complexe CFC-regeling.

Er bestaat wel "een soort van CFC-regeling" in België, met name artikel 344, lid 2, van het WIB. Dat is een antisubsidieregeling, die gelijkaardig is aan een CFC-regeling: als een Belgische vennootschap een dochteronderneming heeft in het buitenland die aldaar is onderworpen aan een voordelig belastingregime, dan zou de doelstelling van die CFC-regeling erin bestaan dat de Belgische moedervennootschap wordt belast op de winst van de dochteronderneming die is onderworpen aan een gunstig belastingstelsel.

Dat is de doelstelling van de CFC-regelingen. In België geeft het artikel 344, lid 2, aan de Belgische fiscus de mogelijkheid om de inkomsten van activa die overgedragen worden aan een buitenlandse onderneming die onderworpen is aan een gunstiger belastingstelsel, toe te voegen aan de belastbare basis van de Belgische vennootschap. Dat is een "soort CFC-regeling". Het is misschien niet helemaal hetzelfde, maar er bestaat in België dus wel een soort CFC-regeling.

01.38 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, je pense qu'il convient d'opérer la distinction dans les dossiers en cours. En effet, le ministre des Finances nous a informés que l'ISI avait été saisie des dossiers révélés par le LuxLeaks. Par conséquent, une enquête est en cours et des moyens de droit seront utilisés ou non.

Certes, ce n'est pas nous qui allons en juger, mais il serait intéressant, dans quelques mois, de demander au ministre de nous faire rapport des résultats de cette enquête afin d'évaluer les éléments de droit que nous devons modifier en Belgique pour faire en sorte que ces pratiques que nous dénonçons ne puissent plus se dérouler.

La question est de savoir comment la commission des Finances peut avancer en la matière. Chaque groupe a des propositions concrètes à soumettre. Décide-t-on collectivement de faire de ce dossier une priorité? Y accordons-nous un suivi, étant entendu – c'est un enseignement que nous devons tirer des auditions – que la fameuse *Cayman tax* n'est pas l'outil pour répondre à ce type de dossier. Cela nous a été dit par le ministre des Finances en séance plénière ainsi que par le premier ministre. *De facto*, ce n'est pas le bon véhicule pour lutter contre ce type de pratiques. Pour moi, nous devons faire en sorte d'avoir les bons outils pour l'éviter demain.

Pouvons-nous prévoir soit d'autres auditions, soit du travail législatif sur la base des textes déposés?

01.39 Roel Deseyn (CD&V): Er is gesuggereerd dat wij AB InBev, in navolging van het Britse voorbeeld, in deze commissie zouden horen om te leren hoe zij hun fiscale politiek ter zake verantwoorden. De agenda van deze commissie is de komende weken tamelijk intens, maar ik wil oproepen hen in een iets kalmere periode te horen. Wij mogen natuurlijk geen bedrijven viseren, maar laten wij eens kijken hoe zij het zien, als research. Als wij een aantal cases kunnen horen, kan ons dat bijzonder van pas komen met het oog op het uitwerken van een Belgische CFC-regeling of een soortgelijke maatregel. U zegt terecht dat het vlees en de tanden moeten matchen.

01.40 Peter Vanvelthoven (sp.a): Mijnheer de voorzitter, de deskundigen hebben een en ander opgehelderd. Er zijn twee zaken die, in elk geval wat mij betreft, zijn uitgeklaard. Ten eerste, de kaaimantaks. Ik heb nog even bekeken wat onze minister van Financiën daarover heeft gezegd. De dag waarop de zaken uitgelekt zijn, heeft minister van Financiën Johan Van Overtveldt beloofd dat de geheime belastingdeals van Belgische bedrijven en rijke families met de Luxemburgse fiscus niet zomaar zullen passeren. Ik citeer hem: "Het is voor dit soort onethische constructies dat we de kaaimantaks invoeren". Ik meen dat dit bij dezen rechtgezet is door de fiscale deskundigen. Mijnheer de voorzitter, het geeft wel aan dat in zo'n ernstige zaak is die toch veel mensen beroert, onze minister van Financiën niet weet waarover hij spreekt. Dat baart mij zorgen.

De **voorzitter**: We kunnen dat straks in de commissie... Nu hebben we de hoorzitting.

01.41 Peter Vanvelthoven (sp.a): Dat maakt mij bezorgd. Ik wil toch even mijn conclusies trekken.

Ten tweede, zoals ik heb voorgelezen sprak de minister over onethische constructies. Daarna had hij het over internationale belastingontwijking. Ik meen dat hier duidelijk gebleken is dat we daar niet meer over moeten spreken maar dat we moeten spreken over internationale constructies die misschien belastingontwijking vormen maar die – zoals ik van de deskundigen heb vernomen – evengoed frauduleuze constructies kunnen zijn. Dat moet worden onderzocht naar Belgisch recht. Het onderzoek moet uitwijzen of daar fraude mee gemoeid is dan wel of het gewoon overtredingen van de Belgische fiscale wetgeving zijn. Ook wat dat betreft is het echter veel te voorbarig dat onze minister van Financiën het hier heeft over internationale ontwijkingconstructies. Dat staat immers niet vast.

Ten derde is het misschien toch wel verstandig om met deze commissie op basis van de aangereikte aanbevelingen tot verdere discussie over te gaan. We zouden als het enigszins mogelijk is tot een zo breed mogelijk gedragen aanbeveling moeten kunnen komen voor onze nieuwe federale regering.

01.42 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, ik wil de sprekers bedanken.

Wij hebben het debat over de kaaimantaks gehad. Toen de minister daarmee naar buiten kwam, hebben wij onmiddellijk laten weten dat dit geen antwoord op de problematiek is. Dat is vandaag bevestigd. De vraag is dan hoe wij wel een antwoord op de problematiek zullen bieden.

Dit komt en gaat. In 2010 hebben wij de zaak van Total aangekaart, die overigens zeer ver gaat. Wij weten dat de wetgeving via rondzendbrieven is beïnvloed in de verkeerde richting. Wij weten dat die transparantie er vandaag niet is en dat de jaarverslagen van de dienst Voorafgaande Beslissingen geen afdoend antwoord geven.

Ik wil er in eerste instantie voor zorgen dat er ook transparantie is op de plaats waar de wetgeving wordt aangepast. Dat is toch het minimum dat het Parlement mag weten.

Gezien de uitdaging en de kostprijs, niet alleen maatschappelijk, moreel, maar ook daadwerkelijk per Europese inwoner, berekend door Europa, willen wij het ook hebben over de verdere aanpak van het probleem.

Het politieke debat over de kaaimantaks is dus gevoerd. Mijn vraag is dan hoe hieraan verder gevolg wordt gegeven.

Ik ben vragende partij voor hoorzittingen, om meer te weten te komen over het hoe en waarom van de fiscale planning met bedrijven. De vraag is dan welke bedrijven wij uitnodigen.

Los van het debat over de rulings, zouden wij bijvoorbeeld twee multinationals en twee kmo's kunnen vragen om meer uitleg te geven. Of zij dat zullen doen, is een andere vraag.

De vraag is hoe wij verder gevolg geven aan wat wij vandaag hebben geleerd. Na zeven jaar in het Parlement en na deze problematiek ettelijke keren te hebben aangehaald, met LuxLeaks en BelgoLeaks is dit weer in de aandacht, wil ik deze keer toch landen met een duidelijke vooruitgang en geen achteruitgang, zoals dit na het debat met Total toen is weggedeedsterd en de rondzendbrief onaangepast is gebleven.

U moet mij verontschuldigen dat ik hierop de nadruk blijf leggen. Het heeft geen zin om telkens weer parlementaire vragen te stellen en hoorzittingen met experts te organiseren als geen concreet gevolg aan die input wordt gegeven.

Ik doe ook een oproep aan de collega's van de meerderheid om hun parlementair mandaat ernstig te nemen en aan de slag te gaan met de antwoorden die wij hebben gekregen.

Wij kunnen misschien ook in een samenwerkingsverband een antwoord bieden op de problematiek zonder de minister, waarna wij de minister kunnen aanmanen om daarmee aan de slag te gaan. Het is immers al lang duidelijk dat een kaaimantaks geen antwoord biedt op de problematiek. Misschien moeten wij hem een beetje aanmoedigen met een aantal heel concrete voorstellen.

Ons voorstel met betrekking tot *Controlled Foreign Capital* ligt al drie jaar in het Parlement. Misschien kan de meerderheid dat ook eens bekijken.

Le **président**: Nous remercions les deux professeurs pour leurs exposés, qui furent très intéressants. Vous avez développé un certain nombre de points sur lesquels notre commission se penchera.

Après vous avoir entendus, je ne suis cependant pas très optimiste. Nous sommes là face à un problème très international, très complexe, différent pour chaque entreprise, société, personne physique. Il existe de multiples constructions fiscales. Vous êtes des experts en la matière, ce que nous ne sommes pas. Nous devons donc être très prudents en légiférant en cette matière.

Wij moeten realistisch zijn. Het is nu begin december en het zal moeilijk zijn om in onze overdrukke agenda nog een gaatje te vinden. Er zijn een aantal aanbevelingen gedaan. De commissie moet die in januari oplijsten.

Een aantal zaken moet op Europees niveau worden geregeld. Wij moeten dat grondig bekijken en uitmaken welke initiatieven het federaal Parlement kan nemen, die hout snijden. Er mag geen verontwaardiging in het luchtledige zijn en de week daarna worden overgegaan tot de orde van de dag.

Wij hebben nu twee uitstekende adviseurs. Ik denk dat wij verder beroep op u zullen kunnen doen en danken u daarvoor.

01.43 Carina Van Cauter (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, indien ik mij niet vergis, hadden wij afgesproken dat de huidige zitting een eerste hoorzitting zou zijn en dat wij in januari 2015 de hoorzittingen zouden voortzetten. Er zijn immers nog andere actoren die ik graag zou willen horen. Ook bij de administratie zijn er ongetwijfeld een aantal mensen die moeten worden gehoord.

De **voorzitter**: Wij zouden dat binnen de orde van de werkzaamheden eens moeten bekijken. U kunt suggesties doen. In januari 2015 zullen wij hopelijk meer tijd hebben.

01.44 Carina Van Cauter (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, dat was de afspraak.

De **voorzitter**: Het is ook belangrijk wat hier over de kaaimantaks is verteld. Die taks zal er in de loop van het voorjaar van 2015 wel komen. Het Parlement moet dan ook gewapend zijn om zijn mening daaromtrent te vormen. Er is een parlementaire commissie om dergelijke zaken te bespreken.

Mevrouw Almaci, elk Parlements lid is goed geïntentioneerd. U merkt op dat ook leden van de meerderheid even sterk gemotiveerd zijn dan leden van de oppositie om ter zake goede regelingen te maken. Oppositie is immers een tijdelijk iets. Morgen maakt een partij deel uit van de meerderheid; vandaag behoort ze tot de oppositie.

01.45 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, is dat een uitnodiging?

De **voorzitter**: Ik zal het niet meer meemaken dat u minister voor Fiscale Fraude wordt, maar dat is allemaal niet uitgesloten, evenmin is uitgesloten dat CD&V dan in de oppositie zit. Een meerderheid is een bijzonder tijdelijk kader, een BTK, dat op een paar maanden tijd helemaal kan veranderen.

Heren professoren, tot slot wil ik u nog bedanken voor uw komst.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.21 uur.
La réunion publique de commission est levée à 12.21 heures.*